Республикын эхэнэрнүүдэй II съездын делегадуудта амар мэндэ!

...най социалис агууехэ ...орон дотор эхэнэрнүүд ...шье талаараа сүлөөржэ, ...тэйшүүлтэй аб адлихан ...сүлөөтэй болоод, ара- ...ажахын али бүхы һал- ...шуудта тон ехэ үүргэ ...гэнэ, коммунизм үргэн ...сэтэйгээр байгуулгада ...бтар ехэ эдэбхитэйгээр ...адалсана. Промышлен- ...ь болон хүдөө ажахые ...хөөлгэдэ, наука болон ...икэ дэбжүүлгэдэ, куль- ...н байгуулгада—хаана- ...коммунизм байгуулгын ...шье участок дээрэ эрхэ ...гөөр түгэлдэр совет ...р нэрэ солоёо үдэрһөө ...гэ үргэнөөр алдаршуул- ...байнхай. Манай совет ...эхэнэрнүүдэй нэрэ ал- ...дэлхэйн бүмбэрсэг дээ- ...бата найдамтайгаар, ...баясхалантайгаар суу- ...аад, бусад оронуудай ...эрнүүдтэ һүр жабхалан- ...льгэр жэшээ болонхой. ...ун алдарта совет эхэ- ...үүд Социалис Ажалай ...йнууд В. И. Гаганова, ...Долинюк, Н. Г. Загла- ...олон бусад гайхамшаг- ...амай залууршадай нэрэ ...е дуулаагүй хүн байха

...род, украин болон бүхы ...д аха дүү совет арадуу- ...гаа эрхим түрүү баса- ...аа үльгэр жэшээ аба- ...манайшье республикын ...эрнүүд промышленна ...приятинуудташье, шэнэ ...илгануудташье, колхоз ...н совхозуудташье, ара- ...тэгээрэл болон элүүрые ...гаалгадашье, эрдэм шэн- ...тын эмхи зургаануудта- ...—хаа хаанагүй нэрэтэй ...тэйгөөр ажаллажа бай- ...Замай залуурша́д ма- ...а баһал олон. Социа- ...Ажалай Герой хонишон ...Доржиева, КПСС-эй ...съездын делегат бай- ...хонишон Б. Л. Батуе- ...СССР-эй Верховно Со- ...депутат бүд нэхэгшэ ...Афанасьева болон бу- ...олон суута эхэнэрнүү- ...нэрые дурдаха болоо ...барагдахаар бэшэ олон ...ом. Коммунис партии- ...хүмүүжүүлһэн, Эхэ ...доо хэлбэришэгүй үнэн ...коммунизм байгуул- ...хэрэгэй түлөө ами на- ...шье гамнангүйгөөр тэм- ...эр хэзээдэ бэлэн манай ...т эхэнэрнүүд иимэл даа! ...оветскэ Союз доторнай ...эй жэлнүүдтэ эхэнэрэй ...ын хүдэлөөн илангаяа ...өөр дэлгэрэнхэй. Хаа- ...янагүй эхэнэрнүүдэй ...дүүд байгуулагданхай. ...эрнүүдэй съезднүүд ...агдадаг болоо. Тус ...днүүд дээрээ эхэнэр- ...тон шухала асуудал- ...ые дэлгэрэнгыгээр зүб- ...хэлсэнэ, коммунизм ...уулгада бүхы эхэнэр- ...ые эдэбхитэйгээр ха- ...уулхаар бодото хэм- ...үүдые хараална. Энэ ...а ехэ һайшаалтай зан-

СОВЕТ ЭХЭНЭР

Үглөөдэр Улаан-Үдэ хотодо оперо болон баледэй театрай байшан соо республикымнай эхэнэрнүүдэй съезд нээгдэжэ, КПСС-эй XXII съездын хараалһан түүхэтэ зорилгонуудые бэелүүлгэдэ эхэнэрнүүдэй үүргэ тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэхэнь. Бүхы совет эхэнэрнүүдтэйгээ хамта Буряад оронноймнай эхэнэрнүүд арадай ажахын али олон һалбаринуудта тон эршэмтэй зоримгойгоор, ирагуу солбоноор ажаллажа байнхай. Эхэнэрэй ниитын хүдэлөөн урда урдынхиһаа дэлгэрээр үргэжэнхэй. Жэшээлхэдэ, республика дотор 723 эхэнэрэй совет эмхидхэгдээд, муу бэшээр хүдэлжэ байна. Тэдэ соведүүдэй хүдэлмэридэ 5000 гаран эхэнэр хабаадалсадаг. Эдэ соведүүд нилээд ехэ дүйдүршэлтэй болоод, нютагуудтахи партийна, советскэ болон ажахын организацинуудта ехэ туһа хүргэнэ. Илангаяа Бэшүүрэй болон Хориин аймагуудай, Улаан-Үдэ городой Советскэ районой, паровозо-вагонно заводой, сэмбын фабрикын, республикын больницын эхэнэрнүүдэй соведүүдэй эдэбхитэй шадамар хүдэлмэриие тэмдэглэмээр. Үнэхөөрөө Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрикын хүдэлмэришэдэй шэн габьяата ажалаар омогорхонгүй байхын аргагүй. Фабрикын хүдэлмэришэдэй диилэнхи олонхинь эхэнэрнүүд юм. Тэдэнэр бултадаа коммунис ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Юрэнхыдөө фабрикань коммунис ажалай коллектив гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэтэй болонхой. Эхэнэрнүүдэй үүргэнь эндэ илангаяа эли тодоор харагдана. Имэрхүү жэшээнүүд олон.

Эхэнэрнүүдэй үльгэр жэшээтэ хүдэлмэринь, ажалайнь шэн габьяа манайда үндэрөөр сэгнэгдэдэг. Республикын Верховно Соведэй Президиумэй Указаар олон эхэнэрнүүдтэ Буряадай АССР-эй хүндэтэ нэрэ зэргэнүүд олгогдобо, Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамота барюулагдаха болобо. Энэ хүндэтэ шагнал республикын эхэнэрнүүдые саашадаа бүри эдэбхитэй үүсхэлтэйгээр, эршэмтэй оролдосотойгоор ажаллахаар зоригжуулха байһаниинь дамжаггүй.

Эхэнэрнүүдэй соведүүдэй урда тон ехэ харюусалгатай зорилгонууд табигданхай. Эгээл үндэһэн шухала зорилго юуб гэхэдэ, коммунизм байгуулгада, КПСС-эй түүхэтэ XXII съездын баталан абаһан партиин шэнэ Программые, КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленумэй шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлгэдэ бүхы эхэнэрнүүдые урда урдынхиһаа улам эдэбхитэйгээр хабаадуулха ябадал болоно. Али бүхы хэрэгтэ эхэнэрнүүдэй бүри шударгыгаар, бүри оролдосотойгоор хабаадалсаад байбалынь, амжалтамнай улам ехэ байха бшуу. Сэхыень хэлэхэдэ, манайда дутуу дунда зүйлнүүд нилээд олон. Тус дутагдалнуудые дары усадхаха шухала. Залуу үетэниие коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ, коммунизм байгуулагшын моральна арюун нангин ёһо гуримуудые хүн бүхэнэй хэлбэришэгүйгөөр сахихыень оролдохо, барга бүдүүлиг сагай али бүхы үлэгдэлнүүдтэй эрид шангаар тэмсэхэ гэхэ мэтын хэрэгүүдтэ эхэнэрнүүд айхабтар ехэ үүргэ дүүргэхэ байна.

Манайда коммунизм үргэн далайсатайгаар байгуулгада совет эхэнэрнүүдэй шэн габьяатайгаар хабаадалсажа байхыень юрөөе.

1963 ОНОЙ ТҮСЭБӨӨР

Улаан-Үдын шэлэй завод 1962 онойнгоо түсэб дүүргэбэ

Республика дотороо түрүү предприятинуудай тоодо ороһон Улаан-Үдын шэлэй заводой хүдэлмэришэд жэл бүри амжалта туйлажа, һайшаал магтаалда хүртэдэг болонхой.

КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленумэй хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаһан тус заводой коллектив ноябриин 30-най үдэр жэлэйнгээ түсэбые үлүүлэн дүүргэһэн тухайгаа мэдээсэбэ. Тиигэжэ заводоймнай бүхы халаан, цехүүд 1963 оной — долоон жэлэй табадахи жэлэй түсэбөөр ажаллажа эхилбэ.

Заводой хүдэлмэришэдэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ халаанай мастернууд Н. Н. Войлокова, Е. Г. Елаева, Т. И. Титова гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг коллектив түрүү һуури эзэлбэ. Жэшээнь, Надежда Николаевнагай халаанайхид жэлэй түсэбһөө гадуур 18 мянга 400 дүрбэлжэн метр нэгэдэхи сортын сонхын шэл үйлэдбэрилһэн байна.

К. Исаков, заводой түсэблэлгын тапагай начальник.

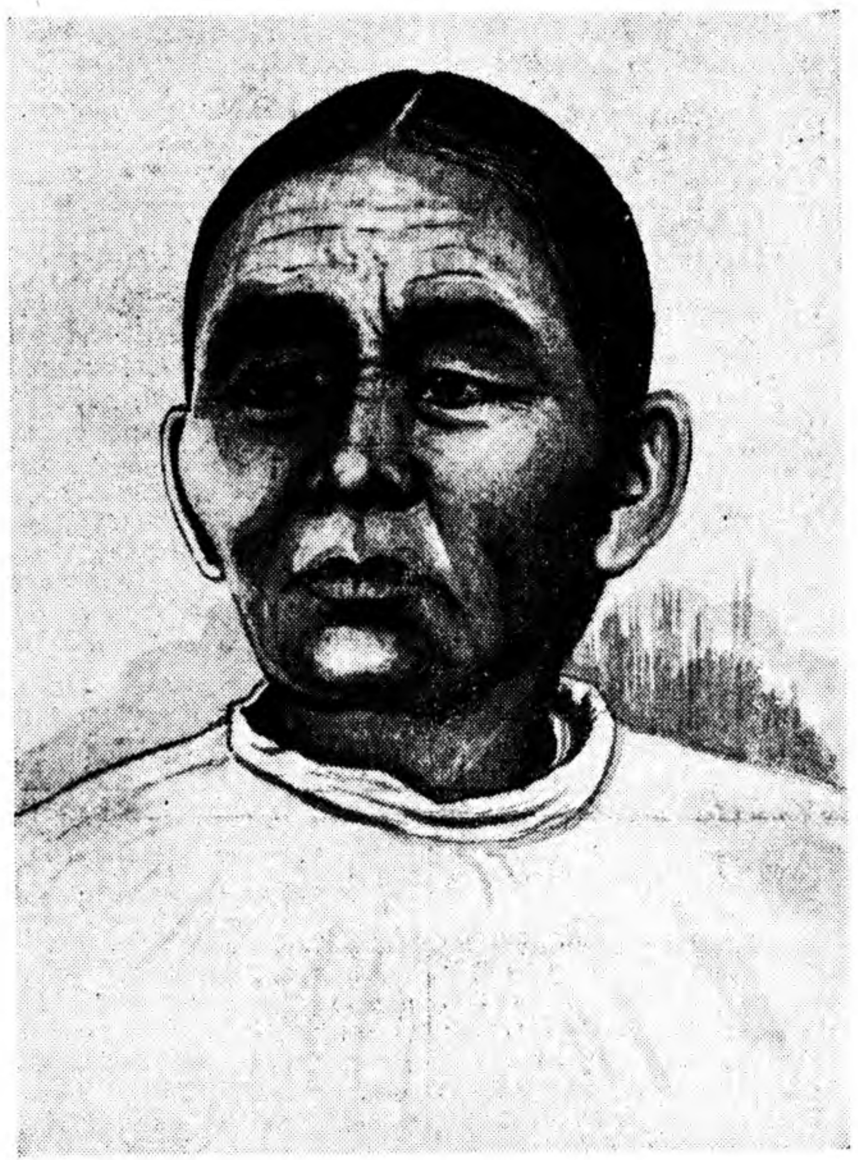
БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

39-дэхи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Улаан-Үдын горкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№284 (10038) | 1962 оной декабриин 2, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

Хориин аймагай Үдын совхозой һаалишан, республикын эхэнэрнүүдэй II съездын хүндэтэ айлшан Базар-Ханда Очирова. Энэ нүхэр тухай очерк 2-дохи, 3-дахи нюурта уншагты.

Д. ГАРМАЕВАЙ зураг.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМДЭ

Республикын эхэнэрнүүдэй II съездтэй дашарамдуулан, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1962 оной ноябриин 28-да абаһан Указуудаар хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, промышленностиин, барилгын, хэлхээ холбооной, арадай элүүрые хамгаалха, арадай гэгээрэлэй болон соёл культурын эмхи зургаануудай олон эхэнэр республикын хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэбэ, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаба гэбэл:

Хүдөө ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ габьяатай байһанайнь түлөө Буряадай АССР-эй ГАБЬЯАТА АГРОНОМ гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ нүхэд Бессонова Е. Н., Дубкова Т. Ф., Елшина З. Н., Копылова А. Х., Максимова С. Я.;

Буряадай АССР-эй ГАБЬЯАТА ЗООТЕХНИК гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ нүхэд Анохина Н. А., Баирова-Маханчеева М. П., Гусева А. М., Савинская Н. В.;

Буряадай АССР-эй ГАБЬЯАТА ВЕТЕРИНАРНА ВРАЧ гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ нүхэд Карбаинова П. М., Потылицына А. Н., Скорых В. И., Спиридонова А. Ф.;

Үйлэдбэри, уралан нарижуулха, ухаалан зохёохо хэрэг хүгжөөхэ талада габьяатай байһанайнь түлөө Буряадай АССР-эй ГАБЬЯАТА ИНЖЕНЕР гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ нүхэд Альцман К. П., Балилес В. М., Вангродская Р. К., Гаврилюк Н. И., Завгородняя М. Ф., Корягина Н. А., Крылова Г. Н.; Буряадай АССР-эй ГАБЬЯАТА ТЕХНИК гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ нүхэд Андреева А. Н., Бажина Ф. С., Бурасова А. Ф., Евменова Н. П., Мурашева А. С., Рогачева А. Д., Семченко Г. М., Фирсова С. Н.;

Буряадай АССР-эй ГАБЬЯАТА ВРАЧ гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ арадай энхэ элүүрые хамгаалха хэрэгтэ габьяатай байһан туладань нүхэд Абросова Е. Л., Аксенова К. П., Голубева Н. В., Зарбаева С. Ф., Иринчеева С. С., Кандратьева В. И., Медведева Г. И., Мункоева Г. В., Суворова С. И., Хомосова Л. С., Шмуйлович С. И.;

Арадай гэгээрэлые хүгжөөхэ талада габьяатай байһанайнь түлөө Буряадай АССР-эй ГАБЬЯАТА БАГША гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ нүхэд Бельдуева С. Д., Баженина А. Д., Дамбаева Я. Д., Дондокова Д. Д., Иванова М. Г., Ипатова П. И., Китаева Л. В., Клочихина М. Ф., Козлова К. Н., Тармаева Е. Н., Терехова В. А.;

Соёл культурые хүгжөөхэ талада габьяатай байһанайнь түлөө Буряадай АССР-эй КУЛЬТУРЫН ГАБЬЯАТА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭ гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ нүхэд Голендухина И. В., Иванова З. Д., Игнатьева В. П., Козулина П. И., Соколова А. Ю. гэгшэдтэ олгогдобо.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР иимэнүүд нүхэд шагнагдаба: Агафонова В. А., Афанасьева В. П., Афанасьева К. Е., Батухтина Н. А., Балакирова Е. М., Белых М. Т., Беспрозванных А. С., Борисова А. П., Борисова Е. Г., Борщева К. А., Будаева Ц.Г., Веселовская О. А., Викторова А. А., Врублевская Л. К., Галданова Д. Б., Голикова В. Г., Гребенникова Х. И., Дашиева Е. Ц., Демина М. И., Думнова Л. В., Жамбалова Ц-Д., Заиграева М. П., Зверькова А. И., Иванова А. В., Казьмина О. А., Козлова П. И., Колодина Е. Н., Коркина Н. Д., Кочержинская М. С., Кузнецова В. И., Лахарева Л. С., Лобанова Е. С., Матанова Е. Д., Матвеева К. ~~И., Миронова~~ Г. П., Миронова К. Н., Мисюнас В. С., Ноздреватых В. Е., Орлова Г. А., Парьянова Ц. Б., Перелыгина П. Т., Пластинина Т. П., Пойлова Т. А., Покацкая Н. А., Раднаева Е. Ц., Сагадарова М. П., Салимзянова Ф. И., Семенькова М. Г., Сибирякова Н. Д., Синяева И. М., Соколова М. П., Тараканова Е. С., Ташлыкова Т. И., Урончина М. П., Усынина А. С., Утина Н. И., Филонова Е. В., Ханова М. Х., Цыдыпова Ц-Д. Б., Цыремпилова Ш. Л., Чернышева А. И., Шапченко Л. А., Якунина Л. Н.

ЦК-гай ПЛЕНУМЭЙ ШИИДХЭБЭРИ БЭЕЛҮҮЛХЫН ТҮЛӨӨ!

Саг соогоо абтаһан шиидхэбэри

Арадай ажахые түсэблэлгэдэхи дутуу дунданууд һаяхан КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленум дээрэ шангаар шүүмжэлэгдээ. Энэ тон зүб, саг соогоо хэгдэһэн шүүмжэлэл. Жэшээнь, манай «Загаганский» колхозые (Мухар-Шэбэр) абаад харая. Мүнөө жэлэй түсэб табихадаа, гахай бүхэн шэгнүүрээ сүүдхын 300 граммһаа бага бэшээр нэмээхэ гэжэ хараалһан байгаабди.

Жэлэй дүн гаргахадамнай, гахайн шэгнүүр нэмээхэ түсэб миил 50 процент болоо. Юун дээрэһээ иимэ багаар гахайн шэгнүүр нэмээ гээшэб? Юун дутанаб? Нэн түрүүндэ гахайн фермэдэхи хүшэр хүдэлмэри оньһожоруулагдаагүй. Тэндэ хүдэлхэ хүнүүд ходо һэлгэгдэдэг, ажалай түлөөһэншье ёһоор гуримшуулагдаагүй байгаа.

Һаял жэлэй дүүрэжэ байхада, оньһожоруулгын зарим тэды хүдэлмэри һаял хэгдэжэ захалаа. Тэжээл бүйлуулха түхеэрэлгэ тодхогдожо, эдэ үдэрнүүдтэ ашаглалгада ороо. Энэ баримта юу харуулнаб гэхэдэ, түсэблэлгын хүдэлмэрилэгшэд ажабайдалтай нягта холбоогүй, хаана юунэй хэгдэхые һайн мэдэхэгүй, таамагаар лэ түсэблэдэг байһамнай элирнэ бшуу.

П. Баиров, колхозой экономист.

Сабшалан, бэлшээриеэ һайжаруулха

Худан голой баруун, зүүн эрьеэр үргэн сабшалан, бэлшээри нэмжыжэ, тэндэ хэр угһаа хойшо адууһа мал олоор үсхэбэрилдэг заншалтай. Эндэхи үбһэ ногоон шэмэтэй, бэлшээринь марса хужараар шье элбэг. Сабшалан, бэлшээри уһалха гэхэдэ булаг, горхонуудшье олон.

Эндэ мүнөө Хэжэнгын совхозой Доодо-Худанай фермэ арбаад мянган хонитой, зуугаад адуутай. Сабшалангай газар һайжаруулха хэрэгтэ анхарал табигдаагүй дээрэһээл ниитын мал жэлһээ жэлдэ үбһэ тэжээлээр хүсэд хангагданагүй.

Сабшалан дээрэ наг шэбхэ гаргагдажа, зохидоор тараагданагүй. Хабартаа түрүүшын һайрамай уһаар сабшалангаа уһалһан нэрэ зүүгээд лэ үнгэршэдэг. Тиин Мүнгэдэй, Тарбагатайн булаг горходой уһан сабшалан уһалалгада хэрэглэгдэнэгүй. Эдэ горходые зүбөөр хэрэглээ һаа, нилээд ехэ кукурузын, тарялангай газаршье ундалуулагдахаар.

Мүнөө партиин ЦК-гай ноябриин Пленумэй материалнуудтай танилсаад байхадаа, совхозой хүтэлбэрилэгшэд сабшалан, бэлшээриингээ газарые һайжаруулжа, ниитын малда элбэг хүрэхэ тэжээл бэлэдхэжэ абахые оролдохо бэзэ гэжэ найдагдана.

Ш. Цыванов, совхозой хүдэлмэришэн.

Георгий ДАШАБЫЛОВ

Эхэдээ зорюулга

Эхэмни, намайе
юунэй түлөөдэ түрөөбши?
Энэ асуудалайм
тэнэгшэг һаань — хүлисэ.
Энхэрэн тэнжээһэн
Эдир хүбүүншни
Эсэгын нэрые
нэрлүүлхэ — нэгэ хабатай.
Элдэб олон хүнэй дунда
Элиш бэшэхэн намтартай,
Өөрын зүргэ,
Өөрын угэ, бодолтой
ябаһандам,
Эжымни,
намаяа
ойлго,
найда,
юрөө!
Нюугаад яахабши,
Нюрга руум
Хүйтөөр шэртэһэн
Хүнэй нюдэн — хорон.
Нүхэдшье байха,
дайсаншье байха,
«Нүгэл» хэһэн
үдэрнүүдшье байха.
Эрид хабсагайн
Эрмэгтэ бүдэрэн алдаашье һаа,
Урма зоригоор дахин
Улаан нюдаргаяа
зангидан бодохым түлөө,
Эхэмни,
намаяа
түрөө бэшэ аалши?
Замбуулин руу
Залгаа онгосо шэдэлсэн,
Харахан нюдөөрөө
Хараани холо руу шэртэлсэн,
Үглөөдэр һайханай
Үндэр ордон барилсан,
Үнэншэл ябаарайш гэһэн захяаеш
Үргэжэ дээрэ ябахым түлөө,
Эхэмни,
намаяа
түрөө бэшэ аалши?
Ажабайдалай
жэмхэн тооһон соо
шэнгэшэнгүй,
Аян замай
нэгэл ҺОлые барижа,
Байгалай эрьеын
Баржан түгэс
арадай дуунай аялгаар
Баян дэлюун түрэл талаяа
Баралан магтажа,
Баруун, зүүнэй
түбшэн арюун сэдьхэлэй
Баяр, гуниг, соло
дуулахым түлөө,
Эхэмни,
намаяа
түрөө бэшэ аалши?
Энхэрэн тэнжээһэн
Эдир хүбүүншни
Эсэгын нэрэ
нэрлүүлхэ — нэгэ хабатай.
Элдин талын
һайхан эхэнэр,
Эжы шамһаа
түрэһэндөө
Эдир хүбүүншни баяртайб!

...СР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

...эй Министрнүүдэй Соведэй ...1962 оной ноябриин 30-да ...нүхэр Н. С. Хрущев түрүү- ...һуугаа. Ажахын байгуулал- ...элбэриие нарижуулха, ара- ...ые түсэблэхэ хэрэг һай- ..., нэгэ янзын техниче- ...ика ябуулха талаар КПСС- ...й Пленумэй 1962 оной но- ...23-най тогтоолые бэелүүл- ...лбоотой асуудалнууд тус ...дээрэ хаража үзэгдөө.

...республикануудай Мини- ...й Соведүүдэй түрүүлэгшэ- ...СР-эй Министрнүүдэй Сове- ...энэй комитедүүдэй түрүү- ..., СССР-эй министрнүүд, ...болон мэргэжэлтэд эдэ ...үүдые зүбшэн хэлсэлгэдэ ...аа.

...ажахыда нэгэн янзын ...э политика бэелүүлхэ, ...уламжалан, научно-шэнжэ- ...конструкторска организаци- ...хүтэлбэрилгэ шэнэдхэн ху- ...хэрэгтэй хангахын тулада ...ЦК-гай Пленумэй шиид- ...ёһоор СССР-эй Министр- ...Соведэй Президиумдэ иимэ ...үгтөө:

...мышленностиин һалба- ...талаар СССР-эй Министр- ...Соведэй Гүрэнэй комите- ...үдэлмэриие шэнэдхэн ху- ...тэдэндэ научна, проектнэ, ...орска тол институдуудые, ...й конструкторска бюро- ...туршалгын болон шэнжэ- ...базануудгайнь хамта дам- ...гэхэ тухай дурадхалнуу- ...ха;

...омышленностиин һалбари- ...талаар СССР-эй Министр- ...Соведэй Гүрэнэй комитедүүд ...римэй типовой проект зо- ...хэдээ шэнэ техникэ болон ...ин технологиие нэбтэрүүлхын түлөө, тус тус һалбариин хүгжэлтын техническэ хэмжээнэй болон промышленна үйлэдбэриие тусхай мэргэжэлдэ оруулхын түлөө харюусалгые тэдэндэ даалгаха шухала байһые хараадаа абаха;

— СССР-эй Госстрой тухай дүримэй проект зохёохо, тиихэдээ энэ комитедэй үүргые шэнээр хаража үзэхэ, орон доторхи капитальна барилга бэелүүлгын түлөө, капитальна барилгын талаар техническэ политика бэелүүлхын, титульна списогүүдые баталхын түлөө харюусалгые тэрээндэ даалгаха шухала байһые анхаралдаа абаха.

Совнархозуудта үргэн эрхэ олгохо, бусадай түлөө хүдэлдэг ябадалһаа тэдэниие зайсуулха шухала байһые хараадаа абан, совнархозууд тухай дүримэй проект, предприятинуудай директорнүүдэй, барилгын организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй эрхые саашадань үргэдхэхэ, үйлэдбэриие хүтэлбэрилгэдэ ажалшадые бүри эдэбхитэйгээр хабаадуулха ябадал хараада абан, социалис предприяти тухай хуулиин проект зохёохо гэжэ мүн лэ даалгагдаһан байна.

Электротехникын талаар, хүнгэн промышленностиин талаар, эдеэ хоолой промышленностиин талаар, худалдаа наймаанай талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедүүдые нэмэжэ байгуулха шухала гэжэ мэдэрэгдээ.

Тэрээнһээ гадна, ороной арадай ажахын холын хараата түсэб зохёолгые һайжаруулха, жэл жэлэй түсэбэй дүүргэлтын хүтэлбэрилгэ һайжаруулха талаар КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй табиһан зорилгонуудые хараада абан, СССР-эй Госплан, СССР-эй Арадай Ажахын Совет тухай дүримүүдэй проектнүүдые зохёохо даалгабари үгтөө.

А. И. Микоянай хүндэлэлдэ Д. Раск сайлалга хэбэ

ВАШИНГТОН, декабриин 1. ТАСС-ай корреспондент В. Вашедченко иигэжэ мэдээсэнэ:

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоян өөрыень хүндэлжэ США-гай гүрэнэй секретарь Д. Раскын гүрэнэй департамент соо хэһэн сайлалга дээрэ байлсаба.

А. И. Микоян гүрэнэй секретарь Раск хоёр гурбан часай турша соо али али талые һонирхуулһан асуудалнуудаар һаналаа хэлсэбэд.

Сайлалгын һүүлдэ А. И. Микоян Американ болон гадаадын гүрэнүүдэй олон журналистнуудта, радио болон телевидениин түлөөлэгшэдтэ иимэ мэдүүлгэ хэбэ:

«Бидэнэр гүрэнэй секретарьтай сайлабабди. Бидэнэр гансал эдеэлээ бэшэ, харин ехээр хөөрэлдөөбди, тиибэшье садхалан тараабди. Бидэнэр өөһэд өөһэдынгөө гүрэнүүдтэ хабаатай уласхоорондын нилээд олон асуудалнуудые зүбшэн хэлсээбди. Бидэнэр гансал Кубын асуудал тушаа хэлсээ бэшэ, харин буу зэбсэг хуряалга, Берлинэй асуудал болон бусад юумэнүүд тухай хөөрэлдөөбди.

Энэ хөөрэлдөөмнай ехэ амгалангаар, бэе бэеэ ойлголсонгёор, эбтэй эетэйгээр, бүхы шухала асуудалнуудые хоёр талаһаа гуримшуулхые оролдоһон зорилготойгоор үнгэрөө. Үсэгэлдэр бидэнэр президент Кеннедитэй хөөрэлдөө һэмди. Карибска далай шадарай асуудалнуудые гуримшуулан шиидхэхэ талаар хэлсээ үргэлжэлүүлхэ тухай өөһэд өөһэдынгөө Нью-Йоркдо байдаг түлөөлэгшэдтэ захяа заабари үгэхэ тухай хэлсээ һэмди. Американ талаһаа иимэл юумэн хүлеэгдэжэ байна ёһотой гэжэ найданабди.

КПСС-эй делегаци Итали орохоёо мордобо

Италиин коммунис партиин X съездэ хабаадахын тулада ИКП-гай Центральна Комитедэй уряалаар КПСС-эй делегаци Рим орохоёо ноябриин 30-да Москваһаа мордобо.

КПСС-эй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, секретарь Ф. Р. Козлов (делегациие толгойлогшо), КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарев, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, Украинын КП-гэй Львовско обкомой нэгэдэхи секретарь И. С. Грушецкий, Литвагай КП-гэй ЦК-гай секретарь И. А. Манюшис, КПСС-эй Москва городтохи Фрунзенскэ райкомой секретарь Л. М. Перфилов гэгшэдһээ делегаци бүридэнэ.

(ТАСС).

СОВЕТ ЭХЭНЭРНҮҮДЭЙ СОЛО ГАБЬЯА ГАЙХАМШАГ!

☆ ☆

ЗАМАЙ ЗАЛУУРШАД

Хархис хаанта засагай үедэ бага эвенк яhатанай эхэнэрнүүд ямаршье эрхэ сулөөгүй, дарлалга мүлжэлгэ доро ябадаг байгаа. Мүнөө тэдэнэр гүйсэд эрхэ сулөөтэй болоожо, орон дотороо коммунизм байгуулхын түлөө эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Жэшээлхэдэ, КПСС-эй гэшүүн Мария Петровна Уринчина үндэр наhатай болобошье энэ жэл колхозойнгоо овощеводческо бригада хүтэлбэрилөө юм. Даалгагдаhан ажал хүдэлмэридөө харюусалгатайгаар хандажа, тарилгынгаа талмайн гектар бүриhөө 330 центнер үгэрсэ, 210 центнер морхооб, 480 центнер кукурузын набша ногоо ургуулhан байха.

Аймагай эрхим овощевод республикын эхэнэрнүүдэй II съездын делегадаар hунгагданхай. Мүнөө БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаба.

Ц. Дашиевай фототекст.

ШЭНЭ ХҮНИИЕ—КОММУНИС ОБЩЕСТВЫН ЭРХЭТЭДЫЕ ХҮМҮҮЖҮҮЛГЭДЭ ЭХЭНҮҮДЭЙ ХАРЮУСАЛГАТАЙ, hАЙН hАЙХАН ҮҮРГЭ ДҮҮРГЭДЭГ БАЙhЫЕНЬ МАНАЙ ПАРТИ, СОВЕТ АРАД ҮНДЭРӨӨР СЭГНЭНЭ. ЭХЭНҮҮД! КОММУНИЗМ БАЙГУУЛГЫН ҮЕ САГАЙ ШЭНЭ ҮЕТЭНИИЕ ЗҮБӨӨР ХҮМҮҮЖҮҮЛЭГТЫ!

КПСС-эй ЦК-гай Хандалгаhаа.

Эрхим шанартай нарин сэмбэ нэхэгшэ, сэмбын фабрикын хүдэлмэришэн эхэнэр Александра Токарева.

☆ ☆ ☆

БҮРИ ЭРШЭТЭЙГЭЭР ХҮДЭЛХЭБ

Н. Г. Заглада шэнги өөрынгөө бүхы хүсэ шадалые гамнангүй, 27 жэлэй туршада таhалгаряагүйгөөр hаалишанаар ажаллаhан хүдөөгэй юрын ажалша эхэнэр би хадаа республикынгаа эхэнэрнүүдэй съездэ иигэжэ мэдээсэнэб:

Үнгэрhэн 27 жэл соо би 1 миллион 200 мянган литр hү hаагааб, 400 шахуу тугал нэгэшье толгой гарзатуулангүй түлжүүлжэ, ажахыдаа тушаагааб. 1961 ондо даажа абаhан үнеэдэйнгээ толгой бүриhөөнь 2445 килограмм hү hаагаа hэм. Байгша ондо бүлэг шэнэ үнеэдые абажа hааха зуураа, 10 hарын дүнгөөр 1694 литр үнеэн бүриhөө hаажа, 19 үнеэнhээ 19 тугал түлжүүлжэ абаад байнаб.

48-тай болоhон мүртөө хүдөө ажахын хүндэ хүшэр хүдэлмэри дээрэ 32 жэл соо хүдэлөөб. Тиигэбэшье бэе махабад энхэ элүүр, үшөөл хүнгэн солбон зандаа ябагдана. Пенсидэ гаратараа hаалишанаараал ажаллаха гэжэ эрид шиидэнхэйб. Гүүртэ дээрэмнай үнеэдэй шэнэ типовой байра барижа байна. Тэндэ «ёлочно» түхэлэй үнеэдые оньhон аргаар hааха түхеэрэлгэ тодхогдохонь. Хүгшэрөөб гэжэ hуунгүй, тэрэ шэнэ юумые шудалха, ажалаа хүнгэдхэхэ, шэнэ амжалта туйлаха хүсэлэн намда дүүрэн бии.

Жэлэй дүүрэтэр hү hаалгаяа толгой бүридэ, багсаабал, адаг 1800 литртэ хүргэхэб. Тиихэдэ долоон жэлэй табадахи жэлдэ эрхэ бэшэ 2000 литр hү hаажа абаха гэhэн зорилго урдаа табинаб.

Хүндэтэ нүхэд, коллективэйнгээ, фермынгээ, гүүртынгээ, колхоз, совхозойнгоо, өөрынгөө нэрэ солые хүндэлжэ, hэшхэлээрээ хүдэлэе. hү ехээр абаха хэрэг имагтал манайдал малаа hайнаар харууhалhанhаа дулдыдадаг hэн туладань хэhэн ажалдаа үнэн зүрхэнhөө хандая. «Өөрынгөө хэжэ байhан хүдэлмэридөө хүн бүхэн хүсэл оролдолгоёо гаргажа хүдэлбэл, хүн зомнай бүри hайнаар ажаhуудаг болохол» гэжэ Н. Г. Заглада тон зүб хэлэнэ ха юм.

Б-Х. Очирова,
Хориин аймагай Үдын совхозой hаалишан.

ЭХЭНЭРНҮҮДЭЙ ХҮСӨӨР

Улаан-Үдын столовонуудай болон ресторануудай трестын захиргаан, партийна, профсоюзай организацинууд, эхэнэрнүүдэй совет иигэжэ мэдээсэнэ:

«Манай трестын мэдэлэй ниитын эдеэ хоолой предприятинуудта 1456 эхэнэр хүдэлдэг. Энэмнай бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй 81,4 процент болоно. 322 эхэнэр поварнуудаар, 82 хүн үйлэдбэриие даагшанараар хүдэлдэг. Долоон повар хадаа «повар-мастер» гэhэн мэргэжэлтэй болонхой, 32 хүдэлмэрилэгшэд «Совет худалдаа наймаанай отличник» гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй.

827 эхэнэр коммунис ажалай ударник болохын түлөө мүрысөөндэ оролсонхой. Гадна 104 хүндэ энэ дээдэ нэрэ соло олгогдоhон, мүн столовонуудай 5 филиал коммунис ажалай коллектив гэhэн нэрэ зэргэтэй.

Республикын эхэнэрнүүдэй съездын хүндэлэлдэ дэлгэрhэн мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсожо, манай мэдэлэй коллективүүд эрхим амжалта туйлаа. Эдеэ хоолой зүйлнүүдые худалдаха 11 hарын түсэб ноябриин 15-да хахад hараар уридшалан дүүргэгдээ. 43 мянган түхэрингэй олзо түсэбhөө гадуур оршологдобо, үйлэдбэридэ хабаатай гаргаша 14 мянган түхэригөөр алмалта хэгдэбэ.

12-дохи столово бултан сооhоо үлүү hайнаар хүдэлнэ. Эндэхид 9 hарынгаа түсэб 102,8 процент дүүргэжэ, бүхэсоюзна шанда хүртөө hэн. Энэ столовын хүдэлмэри тушаа нэгэшье гомдол гү, али таагүй байдал тухай дохёо ородоггүй. Тус столовые мэргэжэл шадабаритай болоhон эхэнэр Степанида Алимпиевна Федорова хүтэлбэрилдэг.

Трестын бүхы коллективүүд, тэндэ хүдэлдэг ажалшад жэлэйнгээ түсэб декабриин 25-да сүм дүүргэхэбди гэhэн социалис уялга абанхай».

НИИТЫН ХЭРЭГТЭ ЭДЭБХИТЭЙГЭЭР ОРОЛСОГШОД

— Эдэбхи үүсхэлтэй, нэтэрүү зоримгойл нүхэр даа, тэрэ «Восточные Саяны» колхозой эхэнэрнүүдэй соведэй түрүүлэгшэ Раиса Дашиевна. Тиимэл хадань тэндэхи Окуневае хоёрдохёо түрүүлэгшээр hунгаа аа даа. Соведэйнгээ хүдэлмэри hайнаар эмхидхэдэг, ашата туhатай хэрэг үйлэ бэелүүлдэг байhыень хараада абажа, байгша оной июлиин 22-то үнгэргэгдэhэн аймагай эхэнэрнүүдэй съезд дээрэ тэрэ Хүндэлэлэй грамотаар, бэлэгээр шагнагдаа hэн, —гэжэ эхэнэрнүүдэй аймагай соведэй гэшүүн Мария Бороевна Прокопьева манда зугаалаа бэлэй.

Хэтэ мүнхэдөө ногоорон байдаг ой модоор хүшагдаhан орьёл үндэр Саяан уулануудай нэгэ хормойдонь түбхинэhэн «Восточные Саяны» гэжэ алдаршаhан томохон колхозоор ябахадаа, магтаалда ородог эндэхи эхэнэрнүүдэй соведэй ажал ябуулгатай танилсаа hэмди. Тэрээн тухайгаа нэгэ хэдэн үгэ тэмдэглэе.

Үнэхөөрөөшье энэ соведэй составта колхоз соогоо хүндэтэй нүхэд оронхой. Зүблэлэй түрүүлэгшэ Галина Дашиевна Тулаева, 25 жэлдэ hаалишанаар ажаллажа ябаhан нүхэд Модокова Н. Д., Манзаева Д. С., тиихэдэ бэрхэ hаалишан Х. Хандирова гэгшэд тус соведэй гэшүүд юм. Эдэл эхэнэрнүүдэй эдэбхи үүсхэлээр, оролдолгоор ажахыдашье, олохон колхознигуудайшье ажаhуудалда ашатай туhатай ехэхэн юумэнүүд бэелүүлэгдэдэг байна.

Нэн түрүүлэн Раиса Дашиевнаhаа захалая. «Энэмнай үнэн сэхэ, hанаhан юумынгээ хойнонь гарадаг, тунхаридаггүй, бушуу бэрхэ хүн гээшэ» гэжэ сомсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Тулаева хэлээ hэн. Нээрээшье, даажа байhан ажалдаа, ниитынгээ хэрэгтэ, гэрэйнгээ хүдэлмэридэ нэгэн тэгшэ хандана, алиндашье үрдеэд лэ ябадаг соггой, солбон эхэнэр.

(*Эхэнэрнүүдэй соведэй хүдэлмэриин дүй дүршэлhөө*)

Үбhэ таряа хуряалгын халуун хаhада хүдэлмэридэ хабаададаггүй нютагайнгаа эхэнэрнүүдые элсүүлжэ, воскресникүүдые ходо эмхидхэжэ, али болохо туhаламжа ажахыдаа үзүүлжэ байгаа. Тосхоной 32 эхэнэр 418 центнер hайн шанартай үбhэ сабшажа сомоод, колхоздоо тушаагаа hэн. Гадна 12,8 гектар хартаабха өөhэдынгөө хүсөөр тарижа, зундаа тэрэнээ харууhалжа, эсэстэнь бүгэдынь малтажа абаад, мүн лэ артелиингээ подвалда хадагалаа юм.

Силос даралгада, ногоон набшаhатай мүшэр суглуулгада, малай байра дулаалха, сагаадаха, наг шэбхэ гаргаха гэхэ мэтын хүдэлмэридэ али аргаа олоод лэ хабаадалсаhан, ехэ юумэ бүтээжэ, гар хүрэсэлдэжэл байдаг зон мүн. «Ороhо таряа буулгадаг, сэбэрлэдэг тоог дээрэмнай ошоод харагты, цементээр хүшажархиhан яндагар жэгдэхэн шала үзэхэт. Энэтнай манай колхозой эхэнэрнүүдэй бүтээhэн юумэл даа» гэжэ соведэй гэшүүд ойлгуулжа үгэхэл.

Энэ соведэй нэгэ шухала юумэнь юуб гэхэдэ, тэдэнэй оролдолгоор колхозойнь больницын дэргэдэ нарайлалгын таhаг шэнээр эмхидхэгдээ бшуу.

— Нэн түрүүн нарайлалгын таhагай байха гэр олдожо үгөөгүй, баhаш ехэхэн ядалдаабди. hүүлдэ нэгэ гэр абаад, тэрэнээ заhуулжа, зохид түхэлтэй, таарамжатай болгуулаабди. Удаань эхэнэрнүүдые хабаадуулжа сагаадуулаа, угаалгаабди. Тэндэ хэрэгтэй дэрэ дэбисхэрынь, хубсаhа хунарынь хуу өөhэдөө оёобди. Теэд энэ хэрэгтэ хабаадагшад бүгэдөөрэн лэ тус тустаа ажалтай хүнүүд ха юм даа. Тиигэбэшье ниитын хэрэгэй болоходо сүлөө забаа олоод лэ хамhалсаа бшуу. Юумын хуу бэлэн болоод байхада, аймагай больницаhаа фельдшер Лидия Иннокентьевна Пляскина уригдажа, энэ таhагыемнай даажа абаа hэн. Мүнөө Лидия Иннокентьевна хоёрдохи жэлээ манай больницада хүдэлхэ зуураа, эхэнэрнүүдэй соведэй хүдэлмэридэ тон эдэбхитэйгээр хабаадалсана, — гэжэ соведэй түрүүлэгшэ нүхэр Окунева хөөрэнэ.

Зунай үедэ эхэнэрнүүдэйл хүсөөр колхозой түбтэ үхибүүдэй талмай эмхидхэгдэжэ, нарай нялхатай гү, али бага балшар хүүгэдтэй эхэнэрнүүд хамтынгаа ажалда бүри толгой тоолон гаража, али зэргэ ехэ туhа колхоздоо хүргөө гээшэб.

Ажал хүдэлмэридөө хайхарамжагүйгөөр хандадаг, ниитын гурим эбдэдэг, заршам муутайшуулдашье амар заяа олгогдохоёо болинхой. Халтад гэhэн хазагай ябадал совет дээрэ хэлсэдэг, буруу ябадалтан эндэ татагдажа, яhалхан нюураа улайжа, эшэжэ гайхажа, одоол болёобди гэжэ ошодог. Иимэрхүү ааша гаргаhан Хоборков, Ангаков болон бусад соведэй урда зогсоhон байха юм.

Иигэжэ тус совет гансахан ажахын, соёл болбосоролой, ажаhуудалай асуудалда хүдэлмэреэ зорюулдаг бэшэ, харин нютагайнгаа айлнуудай гэр бүлыншье хэрэгтэ хамааралсадаг байhаниинь тон hайшаалтай байна.

Теэд энэ Түнхэнэй аймагай «Восточные Саяны» колхозой эхэнэрнүүдэй соведэй бэелүүлжэ байhан ажал ябуулгынь хуу согсолхо болоо hаа, үшөөл дэлгэрэнгыгээр бэшэжэ боломоор байгаа. Ниитын хэрэгтэ иимэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, республикынгаа эхэнэрнүүдэй II съездые хүдэлмэриин hайн үрэ дүнтэйгөөр угтаhан тус соведэй гэшүүдтэ үшөөл hайн амжалта туйлахыень хүсэе.

К. Танганова,
багшанарай институдай багша.

МАНАЙ ДАНИЛОВНА

Хүдөө нютагай малшад, таряашадай энхэ элүүрые сахиха, тэдэнэй бэеые үбшэн зоболонгhоо аршалха гээшэ баhал ехэ хүндэтэй хэрэг ха юм. Энэ хэрэгтэ сэдьхэлэйнгээ уряалаар бүхы хүсэ шадалаа гамнангүйгөөр хэдэн олон эмшэд хүдөө нютагуудаарнай хүдэлжэ байна гээшэб.

Тэдэнэй нэгэниинь Агафья Даниловна Иванова болоно. Табин найма наhа хүрэжэ, үндэр наhатай, удаан саг соо ажаллаhан туладаа амаралтада гараха болобошье hаа, коммунистка Иванова өөрынгөө ажал орхёогүй, хүндэ хүшэрhөө сухаряагүй ха юм. Нүхэр Иванова энхэ элүүрые сахин хамгаалха ажалда хори гаран жэл ажаллажа, нилээхэн дүй дүршэлтэй боложо, өөрынгөө аргалhан хүнүүдтэ яhала туhаламжа хүргэhэн юм.

...Ноябриин харанхы хүйтэн hүни. Тосхон соо хон жэн. Огторгойдо одо мүшэд ялалзана, хүйтэн hара дээрэhээ уруу орон дэлхэйе ажаглаhан юумэ шэнгеэр шагаана. Багсаахада, hүниин дүрбэн сагhаа эртэ бэшэ. Тосхоной зүүн захада оршодог нэгэ гэрhээ үндэр тэгшэ бэетэй, бараг залуухан хүн гараад, ехэл яаралтайхан баруун тээшээ алхалба. Уданшьегүй сэлеэнэй дундашагуур hуудаг айлай сонхо тэрэ ошожо тоншожо:

— Агафья Даниловна, бодыт!... Хандамнай ядараад байна,—гэжэ ехэ тухашарангяар дуугархань hүниин сууряанда элеэр дуулдана. Тэрэ дары гэр соо электрын гал яларшана.

— hү, юун болооб, хэмни, хүлеэгыш даа,—гэжэ тэндэhээнь наhатайшаг болоhон эхэнэрэй мэгдүү абяан үлэ мэдэг дуулдан соностоно.

— Энэ биб, Шойдог. Манайда ошоеыл. Ехэл гүйнаб. Ядаржа байнал,—гээд тэрэ дабтана.

— Ай, болоо, болоо, басагатайл болохош. Зай, бусажа яба, би мэнэ гэhээр хойноhоош ошохоб,—гэжэ тэрэ хүгшэн нэгэ бага хүхиhэн янзатайгаар хэлэнэ.

Тэрэшье хүнэй айха юумэнь юу байхаб даа, амархадал гээд, бүбэнэhөөр, гэр тээшээ түргэхэн гэшхэлээдхинэ.

Үглөө үглөөнииинь тосхоной хид «Шойдогнай хүбүүтэй болоо» гэhэн зар тунхаг сахилгаан түргөөр тараадхёо hэн.

Инмэл ушарнууд Агафья Даниловнагай ажабайдалда яhала олон болодог гээшэ. Агафья Даниловна 1940 ондо Эрхүүгэй медтехникум дүүргээ hэн. Агуу ехэ дайнай эхилхэдэ, Эрхүү городто армиин госпитальдо нилээдгүй удаан сестрагаар ажаллажа, хүндэ хүшэрөөр шархатаhан солдадуудта энхэ анхаралтай эхын ёhоор хандажа, hайн лэ үгөөр дурдуулдаг, магтуулдаг байгаа. Удаань Иркутска областиин Черемховско районда ажаллаhан байна.

Тиигээд 1950 ондо манай республика ерэжэ, мүнөө Ивалгын совхозой 6-дахи отделенидэ медпунктые даагшаар хүдэлhөөр арба гаран жэл болошобо.

Үдэр hүниие илгадгүй, заримандаа унтаха нойршьегүй ябажа, хүн зоной аргагүй шахардуу байдалда ороод байhан сагта, жаашье тухашарангүй туhа хүргэжэ, үбшэнтэниие эмнэн аргалжа байдаг, нютаг зондоо хүндэтэй, «Манай Даниловна» гэжэ алдаршуулан ябадаг эхэнэр мүн.

Иигэжэ хүн зондоо hайн hайхан үгөөр магтуулжа, тэдэнэй үндэр дээдэ сэгнэлтэдэ хүртэжэ байгаашань юугээршье сэгнэшэгүй бшуу.

В. Доржиев.

ТОО, БАРИМТАНУУД

⊙ Тарбагатайн аймагай «Маяк» колхозой шубуушад магтаалда хүрэмөөр ажаллабад. Байгша оной үнгэрhэн хугасаа соо эндэхи шубуушад гүрэндөө 173 мянган үндэгэ худалдаба. Иигэжэ жэлэйнгээ түсэб 133 процент дүүргээ.

⊙ Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадта 2230 эхэнэр коммунис ажалай ударнигай нэрэ хүндэдэ хүртэхын түлөө тэмсэнэ. 6 бригадада тиимэ нэрэ соло олгогдоhон байна. Гадна байрын 3 томо гэрэйхид коммунис ажаhуудалай түлөө мүрысөөндэ оролсонхой.

⊙ Хориин аймагай тосхонуудтахи эхэнэрнүүдэй соведүүд хүдэлмэридэ хабаадаагүй эхэнэрнүүдые элсүүлжэ, тэжээл бэлэдхэлэй, таряа хуряалгын үедэ 42 воскресник эмхидхээ. Медицинскэ, үхибүүдэй, соёл гэгээрэлэй болон худалдаа наймаанай эмхи зургаануудай хүдэлмэриие шалгаха зорилготойгоор 30 рейд эмхидхээ.

⊙ Улаан-Үдын оньhожоруулагдаhан шэлэй заводто 863 эхэнэр хүдэлдэг. Тэдэнэй 721-ниинь коммунис ажалай ударник гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мүрысөөндэ оролсонхой. Гадна 87 эхэнэртэ иимэ хүндэтэ нэрэ олгогдоо. Ниитын эмхинүүдэй хүдэлмэридэ 99 эхэнэр хабаадана, «Улаан Хэрээhэн ба Улаан Хахад hара» гэhэн бүлгэмэй зэргэдэ 130 эхэнэр жагсанхай, 10 эхэнэр хэблэл тарааха шухала хэмжээ ябуулга бэелүүлнэ. Тиихэдэ заводой 100 эхэнэр арадай hайн дуранай дружинада оролсоно.

БУРЯАД ҮНЭН
2-дохи нюур.
1962 оной декабриин 2.

— *Замай залууршад* —

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай доцент, түхын эрдэмэй кандидат, съездын делегат Елизавета Тихоновна Тимофеева.

Хориин аймагай Анаагай совхозой хонишон, республикын эхэнэрнүүдэй съездын делегат Должин Балданжаповна Тагарова.

Республикын түбэй больницын врач, тэндэхи эхэнэрнүүдэй соведэй түрүүлэгшэ Надежда Дашиевна Сибирякова.

А. МАНТАЕВАЙ фотонууд.

...НИИТЫН АЖАЛДА, ОЛОНИИТЫН АЖАЛ ЯБУУЛГАДА, ЭРДЭМ УХАА, ИСКУССТВО ЭРХИЛХЭ ХЭРЭГТЭ ЭХЭНЭРНҮҮДЭЙ УЛАМ ЭДЭБХИТЭЙ, ШАДАМАР БЭРХЭЭР ХАБААДАЛСАДАГ БОЛОХЫНЬ ТУЛА АЛИ БҮХЫ СОЦИАЛЬНА, ГЭР hУУДАЛАЙ ЭРХЭ БАЙДАЛ ХАНГАГДАХА ЁhОТОЙ.

КПСС-эй Программаhаа.

Орденто ПВЗ-гэй суута, ажалша бэрхэ басагадай нэгэн Неля Дремухина.

☆ ☆

ЗАМАЙ ЗАЛУУРШАД

hаалишан Гармацу Савд[...] Бэшүүрэй совхоздо ма[...] ёhоороо магтадаг юм. Энэ [...] жэл бүхэндэ ажалдаа ам[...] туйладаг хадаа тиимэ ма[...] хайрада хүртэнэ. Байгша [...] 10 hарын туршада даажа [...] үнеэн бүхэнhөө 2400 литр [...] hаажа, совхозойнгоо hаали[...] мүрысөөндэ түрүүлээ. Ти[...] Гармацу Сандакова жэлэй[...] түсэб үлүүлэн дүүргэhэн [...]

Нүхэр Сандакова энэ [...] абаhан уялгаяа дүүргэхы[...] үнеэн бүриhөө суудхын [...] литр hү hааха зорилгото[...] хүдэлнэ. Энэ зорилгонь ам[...] тайгаар дүүргэгдэжэ ба[...] Илангаяа КПСС-эй ЦК-гай [...] риин Пленумэй шиидхэбэри[...] тэй танилсажа байхадаа, [...] Сандакова ажалаа улам [...] хэнэ, урма зоригтойгоор, [...] гай бушуугаар хүдэлнэ.

А. Климовэй фототе[...]

Д. БАТОЖАБ[...]

БАРУУН ХАСУУРТАЙД[...]

ОЧЕРК

Ноябрь hарын hүүл байгаа. Үглөөгүүр Хориин аймагай центр дээрэхи айлнуудай гэрнүүдэй утаан бүхэн урагшаа hабагшатан байба. Үйлсөөр ябаhан зоной дэгэлэйнгээ заха бодхоохо мүртөө, үшөө гараараа барижархинхайнууд урагшаа шамдан хатаралдахые харахада, гэртэ hууhан хүнэй газаашье гарангүй, хэр зэргын хүйтэн боложо байhаниие тухайлаар hэн. Харин тэдэ зоной дунда лоом залгижархиhан юумэдэл сэб сэхэ бэетэй, хара шарайтай юумэдэл хасар дээгүүрээ машинын тоhон болошоhон нюуртай залуушаг наhанай хүбүүн баhал яаралтайгаар алхална. Теэд энэ нүхэр яашье даараагүй түхэлтэй. Малгайнгаа шэбэгшэ өөдэнь шуужа үмдэнхэй, мүн лэ автол болошоhон арhан дэгэлэйнгээ заха бодхоогүйhөө гадна, дээдэ шагтаяа шагталангүй сэлижэ үмдэнхэй ябана бшуу. Энэ нүхэрые hайса адаглаад харахада, тэрэнэй сэнтэн алдаhан энгэр захадань шэрэлдэшэнхэй зааханууд hолоомоной таhархайнууд харагдана.

Уданшьегүй Хориин аймагhаа Улаан-Үдэ хүрэтэр ябадаг автобус hууриhаа хүдэлбэ. Тэрэ автобус дотор шахасалдажа hууhан зоной дунда, тээ хойхонуур үнөөхи хүмнай hууна хэбэртэй.

— Угайдhаа энэ туламтай юумэеэ абагтыл даа! — гээд тэрэнэй хажууда hууhан сагаан бүүрхэтэй, гоёмсог хүн дэгэлэйнгээ бодхомол заха дээгүүр хилам байса нюур руунь хараад абаба.

Үнөөхи нүхэрнай мэшээгэйнгээ амhарай шэгшэгhээ бaряад: «хаана табиха болообиб?» гэhэн асуудалтай нюдөөр өөдэ уруугаа хараашална ха.

— Ть-фу! Юун муухай мэшээг гээшэб! Холо болгол даа!—гээд хажуудахинь дураа гутаhандаа нюураа уршагад гүүлэн үгэеэ дахин дабтаба.

Тоhон болошоhон хубсаhатай нүхэрнай hанаагаа зобоhон шарай халта харуулаад.

— Табилтай газар үгыл,— гэжэ халта дуу гараад, мүн лэ зэргэлжэ hууhан нүхэрэйнгөө нюур руу хараад абана.

Хэрүүлээ хүрэhэн нүгөө нүхэрынь:

— Хүнэй нюур юун болотороо шагаагаа юмши! — гээд уралаа hарюушаг болгон, ёгтотойгоор дуу гараха зуураа, мэшээг дотор байhан болсогорхон юумыень хажуу тээшэнь hэнгэргүй этэжэрхихэ hанаатай хүлөө хүсэлэн доёгод гүүлбэ. Теэд мэшээг доторни хорёр гэhэн түмэрэй абяан гарахадал гээд хажуу тээшээ боложо үгэбэгүй,— hалгал даа энээнээ!

— Хаана хэхэ хүнбиб?

— Тархи дээрээшье табяад ябыш!

Урмаа таhарhан янзатайгаар үнөөхи сэхэ бэетэй хүмнай нүхэрэйнгөө нюур үшөө нэгэ шэртэн хараhанайнгаа hүүлээр юушье дуу гарабагүй. Нүгөөдэ хүниинь тоhотой хара дэгэлээрээ хубсаhыемни будажархиюжа [...] дэл нюураа урш[...] жэрхэhэн янза[...] халта хажуу тээшээ болоод[...]

Автобус урагшаа ту[...] гүйлгэнэ. Үнөөхи хоёрhоо [...] hууhан hуури бүхэндөө х[...] хи нүхэртэеэ үгэ андалдан [...] дэнэд Үбhэ тарhан [...] адууhан тухайгаа, үнгэрhэ[...] дээ агнуури тухай, ойн [...] буга тухайшье хөөрэлдөө[...] Теэд оройдоол нэгэ час [...] тобусой ябаад байхада, [...] хэнтэг хүнэй талаан боло[...] шээгтэй юумэ бариhан [...] хүмнай Үдын совхоз дэ[...] шаба.

Городой автобус удаан [...] гүи арилжа, үндэр залуу[...] найшье совхозой гараж [...] яаралтайгаар алхалжа [...] hэн. Эмээл мори унанхай, [...] арай багтамаар томо вал[...] дэhэн эхэнэр тэрэ хүниие [...]

— Дамба! Тракторайн [...] часть олобо гүш? — гээд [...]

— Олоо даа. Хори да[...] шаhан нэгэ машинаяа за[...] унтангүй хоноод, яаража [...] Малтнай эдихэ үбhэтэй бо[...]

— Дууhахаяа байна. З[...] мүнөөдэртэнь үбhэ асар[...]

— hанаагаа бү зобо. З[...] раж соо заhабарида ороо[...] трактораа энэ доронь лэ [...] нүүлхэ болобобди! — гэд[...] хүхюутэйгээр хэлэбэ. —[...] Ханда ши юундэ совхоз[...] ерээбши?

— Яаралтай хэрэг гар[...] гөөр ерээд ошыш гэхэдэ[...] — гээд Базар-Ханда м[...] тээ хамта хүбэнтэй хүү[...] гүүрэ нэмэржэ үмдэhэн [...] гэ энгэр руунь эльбэ[...] шагтаашье хадаха сүлөөгү[...] гээшэ гүб даа.

— Одеколоной орондо [...] үнэр гутажа ябаналши да[...] Дамба шогтойгоор хэлэ[...] гаар энеэжэрхибэ. — Ш[...] хоёрые городой хүбүү[...] хэрэглэхэгүй юм бэшэ г[...] нэгэ сагаан гуталаа ма[...] hан талхаар арилгажа [...] хүн намтай хамта автобус[...] гэлжэ hуушоод, намhа[...] боложо мэгдээбэл!

— Бараг ааб даа хар[...] Город дээрэ тэрэмнай о[...] дээ гансал гутал хамар [...] байгуужаг!

— Шимни город ош[...] наа гүш?

— Тиигээ. Үглөөдэртө[...] мни.

— Юундэ?

— Эхэнэрнүүдэй II р[...] канска съездэ! — нүхэр [...] Базар-Хандын шангаар [...] тан морёо ташуурдажа[...] хамта, тэдэнэй хөөрэлдө[...] жа байhандал шэхэе[...] зогсоhон хүрин моринии[...] яаралтайгаар хатаржар[...]

(*Үргэлжэлэлын[...] 3-дахи нюурт[...]*)

ТОО, БАРИМТАНУУД

⊙ Улаан-Үдын Железнодорожно районой промышленна предприяти, барилга, транспорт болон хэлхее холбооной эмхи зургаанууд дээрэ 590 хүнhөө бүридэhэн эхэнэрнүүдэй 97 совет, тиихэдэ албан газарнууд болон hургуулинуудай дэргэдэ 174 эхэнэрые хабаадуулhан 30 совет байгуулагдажа, эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлжэ байдаг.

⊙ Буряадай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ нарин сэмбын фабрикын ажалшад эрдэм мэр[...] гэжэлээ дээшэлүүлхын [...] ехээр оролдоно. Эндэ [...] лаанда хүдэлдэг үдэшын [...] hургуули, текстильн[...] техникум, түрүү дүй [...] ба эрхим шанарай проду[...] гаха hургуули хүдэлнэ. [...] партийна болон комсо[...] ралсал үргэнөөр эмхи[...] Олон хүн институдуудта [...] hурана. Дүн хамта 1045 [...] баа hуралсалда хабаад[...] хай, тэдэнэй 640-ниинь [...] нүүд юм.

МҮНӨӨНЭЙ ХҮНҮҮД ТУХАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

(«Юһэдэхи долгисоон» гэжэ пьесэ тухай һанамжа)

Аглаг һайхан Эхэ оронноймнай хойто зүгтэ баригдажа байһан шэнэ город—далайн порт.

...Табан жэлэй саана энэ барилгада худэлхэеэ залуу инженер Карпов ерээ һэн. Далайн ехэ портын барилгада түрүүшын шулуун табигдажа, ажалшье эхилээ.

Залуу инженер иимэл хүнүүдээр түрүүшынхеэ ушарна. Он жэлнүүд үнгэржэл байна, барилгашье үндыжэ, хүнүүдшье хубилна. Тэдэнтэй хамта прорабшье хубилна, теэд хубилхадаа... өөрыгөө дээгүүр табидаг, дээрэлхүү зантай болошоно. Хамагай түрүүндэ түсэб гээд ухаа алдана, тэрэнээ дүүргүүлхын тэдысэ хэзгүй худэлмэриинь түлөө хүнүүдтэ бага багаханаар гүрэнэй мүнгэшье түлэжэрхинэ. «Юумэн гээшые һэлгүүлээд һэдхүүлээд, шадаад ябаһан хүн хаанашье хосорхогүй бэшэ аал?»—гэһэн һанал бодолтой болоно.

Карповай тиихэдэнь тэрэниие «Этигэдэггүй Фома» шэнгеэр хүн зон харадаг болоно. Теэд Карпов өөрынгөө зүб, буруушье ойлгоногүй.

Манай республикын Ород драмын театрай табиһан Ю. Эдлисэй «Юһэдэхи долгисоон» гэжэ пьесэ соо эдэ бүгэдэнтэй ушарнабди. Пьесын түрүүшынь үйлэ соо Карпов (артист Г. Василенко) һаяхан барилгада ерэһэн инженер Романтай танилсана. Саашадаа пьесын хоёр геройн хоорондо зүрилдөөн боложо эхилнэ. Эдэ хоёр геройн уулзалга хадаа пьесэ соо харуулагдаһан бүхы үйлэ хэрэгүүдэй эхин, гол конфликтынь үндэһэн боложо үгэнэ. Тиигэбэшье режиссёр актер хоёр Карповай нилээд һонирхолтой, орёо образые, тэрэнэй дотоодын зүрилдөөе олон тээһээнь үнэншэмөөр харуулхын тула багаар оролдоо гэжэ сэхэ хэлэхээр байна.

Урдамнай хоёр хүн: нэгэниинь—ажабайдалай амта шүүһэ мэдэһэн, дүй дүршэлтэй, нүгөөдэнь — эрмэлзэл хүсэлөөр дүүрэн, эршэ охитой залуу хүн. Инженер Карповай сэдьхэл бодолойнь орёое ямар боложо хубилһыень бидэ артистын шадамар бэлигээрнь ойлгохобди гэжэ найдаа бэлэйбди. Харин зүжэг сооһоо Карповые зүбөөр ойлгохын аргагүй. Миил өөрынгөө һанал бодол ойлгуулхые «оролдошоһон» герой урдамнай үзэгдэнэ.

Артист Василенко харагшадые һамааруулхын лэ тулада наадаһан шэнги болоно.

Харин Романай (артист В. Доман) образ Карповай образһоо үлүү шадамараар харуулагдаа. Нэгэ жэшээ абаад үзэе. Роман Карповтай арсалдаһанайнгаа һүүлээр гэнтэ дуу дуулашана. Артист энэ дууе өөрөө өөртөө дуулаһан шэнги. Тиигээд тэрэнэй сэдьхэлэйнь байдалда этигэмээр. Артист В. Доман Романай образые шудамараар харуулаа.

Карповай образые үшөө һайса бодожо үзэхэ хэрэгтэй ха. Тэрэниие үнэншэмэ, ажабайдалай бодото шэнжэтэй болгохоор. Гоё гоё үгэнүүдые хэлээд лэ, эндэ тэндэ харагдаад лэ ябахадань, гэрэнэй ямаршье хүн байһые мэдэхын аргагүй. Пьесынь түрүүшын үйлэнүүдэй гүнзэгы бодолтойгоор табигдаһан байгаа һаа, зүжэгынь саашадаашье ойлгосотой, хурса болохо һэн. Тиигээгүй һэн тулань, энэ ушар Карповай образые балартуулна. Бусад хабаатанһаа Слепойн образ илангаяа һонирхолтой. Слепой (артист И. Прохонов) — 1917 ондо нюдэгүй болоһон хүн. Энэнь революциин түлөө нюдөө алдаагүй, харин нэгэ баянай гэрэй дүрэхэдэ, зөөриинь абарха гэжэ ябаһаар нюдэгүй болоһон байгаа. Мүнөөшье һанал бодолооро ондоо болоогүй: «һохор» зандаа. Өөрынгөө Павел гэжэ хүбүүе (артист П. Гаврилов), Анюта бэриие (артистка К. Никулина) гартаа абаад, гэр соогоо эзэн болонхой байба. Артист И. Прохонов энэ хүнэй орёо образые этигэмээр харуулжа шадаа. Тэрэнэй хара һанаан, сэдьхэлэйнь жэбэ жонхо харагшада эли болоно. Мүн энэ образ бүхы пьесын удха зорилго тайлбарилха, Роман Карпов хоёрой зүрилдөөнэй уг унгиие уудалан харуулха шухала түлхюур болоно. Үнэхөөрөөшье заримдаа Карпов Слепой үбгэнһөө сэдьхэлээрээ илгаагүй шэнги болошоно. Юундэб гэхэдэ, тэрэ баһа «һохордоно», холые харанагүй бшуу.

Павел хүбүүниинь бетонщигуудай бригадир, һохор эсэгынгээ «һохор» хүмүүжүүлгээр тэнжэһэн хүн. Инженер Карповтай суг хара хэрэгүүдые хэнэ. Энэ образ гаргахын тула, Павелай жэжэ, аймхай, мэхэтэй зангые харагшадта ойлгуулхын тула артист оролдолго гаргаа. Хэды тиигэбэшье, Павелай образые артист Гаврилов үшөөл бирагүйгөөр наадаа гэжэ һанагдана. Артист тэрэнэй газаахи шэнжэнүүдтэ гол анхаралаа хандуулаад, тэрэнэй сэдьхэл хүсэд элирүүлжэ шадаагүй.

Анюта боложо наадаһан артистка Никулина хэдышье оролдоо һаа, ехэ амжалта туйлаагүй. Эдээндэнь зүжэг найруулан табигша зэмэтэй гэжэ һанагдана. Анютын абари занда таагүй маягууд бии, тиигээдшье ехээр бэеэ баринги, худэлсэгүй байна. Жэшээнь, Романтай дуугаралсахадаа, Анюта үлүү гараса бэеэ барина. Тиигээд хадам эсэгэдээ гэнтэ сухалдашана. Сэхыень хэлэхэдэ, энэ болотор тэрэ һохор үбгэнһөө юундэ айжа ябадаг байгаа юм гэһэн асуудал гарана. Иимэһээ Анютын образ артисткада хүсэд ойлгогдоогүй гэжэ һанагдахаар. Хэдэн олон жэлдэ гансаардаһан энэ эхэнэр айхаяа болижо, ажабайдалда этигэхэдээ, Романда дурлашана.

Бусад образууд сооһоо —бетонщица Натын (артистка Белецкая), хулгайшан Вовочкиной образууд (артист Н. Самойлов) илангаяа һонирхолтой. Вовын сэдьхэлые, тэрэнэй хэды гуташаһаншье һаа, үшөө хүн болохые автор шадамараар харуулаа. Спектаклиин һүүл үнэншэмөөр: үерэй уһанда абтаһан Романиие абархаяа Вова шармайна. Энэнь ойлгосотой болоно. Романтай танилсаһанайнгаа һүүлээр тэрэнэй сэдьхэлэй сэбэр сэхые ойлгоһон Вова өөрынгөө ажабайдал тухай олон юумэ бодожо эхилнэ ха юм. Холын газар мордоходонь, шэнэ һайн хүсэлөөр эрмэлзэһэн Ната Вова хоёрто этигээд үлэнэбди.

Артист Н. Чунтонов — Костин, В. Ральчук — Темын, Ж. Русинова — Надиин образые һайнаар наадаа гэжэ тэмдэглэлтэй.

Гансал матрос Антоной (артист А. Волков) образ хэтэрхы нобшо болошоо. Тэрэ ходол өөрынгөө худэлмэришэн уг гарбалые дурдана, хэрэгтэ хэрэггүй газарта бии болоно. Энэнь һайншье бэшэ, харин образой хүсые бууураажархина.

Барилга дээрэ һаяхан ерэһэн инженер Романиие иимэл хүнүүд тойроно. Бидэнэй урдуур ажабайдалай орёо эрьюулгэнүүд, хуби заяанай һэлгэлтэнүүд болоно. Вова, Ната, Анюта үнэн харгы замда ороно.

Энэ пьесые режиссёр И. Прохоновой хэдыш һайнаар табиха гэжэ оролдоошье һаа дутуу дунданууд олон бии, нилээд ехэхэн худэлмэри хэхээр гэжэ һанагдана. Гансал харагшадай һанаанда зүжэгөө тааруулхые оролдонгүй, мүнөөнэй хүн тухай хөөрэлдөөгөө саашань үргэлжэлүүлхэ шухала.

К. Андреев.

...ЕРАТУРА БОЛОН ИОКУССТВЫН ҺОНИН

Уран зохёолшодой Союзда

I.

Мэдээжэ уран зохёолшо Ц. Доной найруулан бэшэ... буряад арадай «Үбгэн Жэбжээнэй мэргэн» гэжэ ...лгэрэй шэнэ оршуулга һаяхан уран зохёолшодой ...юзда зүбшэн хэлсэгдэбэ. Тус үльгэрые Буряадай баг...шанарай институдай ород хэлэнэй кафедрые даагша, ...э бэшэгэй эрдэмэй кандидат Сергей Чагдуров ор...уулаа.

...айхалтай һонин энэ үльгэрэй баян хэлэнэй бүхы ...галбариие ород хэлэн дээрэ дамжуулжа, удхыень ...загайруулангүй С. Чагдуров оршуулжа шадаа гэжэ ... хэлэһэн эрдэмтэд А. Уланов, Г. Туденов, Ц. Дугар...маев, поэт Ц. Бадмаев, прозаик А. Бальбуров болон ...сад тэмдэглээ.

II.

...үүлэй үедэ Буряадай уран зохёолшод уншагшадтаяа ...үргэлжэ уулзалгануудые үнгэргэнэ:

...Яруунын аймагай, Иисэнгэ, Нарһата тосхонуудта ... Батожабай, Цэдэн Галсанов болон залуу поэт Чин... Гомбоин гэгшэд уншагшадтаяа уулзаһан байна.

...Ц. Жимбиев, Солбон Ангабаев гэгшэд Хэжэнгын сов...ой ажалшадта ошожо, өөһэдынгөө шэнэ зохёолнуу... уншаа.

...атрнуудай хүшэгын ирагдахада...

I.

...РЯАДАЙ ДРАМЫН ТЕАТР «Ой соо табадахи ха...һан» гэжэ А. Арсалановай бэшэһэн гурбан үйлэтэй ... зугаата водевилеэр энэ жэлэйнгээ сезон нээбэ. Тус ...эгые Буряадай АССР-эй искусствын габьяата ажал...улагша Б. Аюшин найруулан табяа.

...үрэл хизаарайнгаа байгаалиин баялигые нарин няг...р сахиха хэрэгтэ зорюулагдаһан энэ пьесын гол ...ьнуудые Д. Чимитова, Б. Аюшин, А. Ильин, Б. Вам...ое, болон бусад мэдээжэ артистнууд гүйсэдхэнэ.

II.

...РОДОЙ ДРАМЫН ТЕАТР «Терезын түрэһэн үдэр» ... Г. Мдиваниин бэшэһэн шэнэ зүжэг республикын... түб хотын ажалшадта харуулба.

...-Баатарлиг Кубын арадай тэмсэлдэ зорюулагдаһан ... пьесые бидэ дэмы шэлээгүйбди. Бүхы совет арад ...ын хэрэгээр һонирхоно, Кубын тэмсэлые дэмжэнэ. ...ваниин пьесэ соо энэ тэмсэл үнэн зүбөөр харуулаг...хай,—гэжэ театрай главна режиссёр, пьесые най...ан табигша Иван Иванович Прохонов хөөрэбэ.

...ерезын ролиие Панкова, Амандые—Г. Шелкова гүй...энэ. Мүн Назарчук, Меньшиков болон бусад залуу ...истнууд зүжэгтэ хабаадана. Энэ зүжэгые ажалшид ...ирхон хараа.

Балдан ЯБЖАНОВ

ШОГ ЗУГААТА МИНИАТЮРАНУУД

1.

Туулмагаар дүүрэн элдэб зүйлэй эдеэ базаарһаа худалдажа абаад, бусажа ябахадам, хүршымни нохой намайе угтажа ерээд, гар хүлыем долёожо оробо гээшэ.

Би тэрээндэ юу хээ эдюулбэб. Нохойшье садаа ха. «Уулзатараа, баяртай!» гэһэндэл һүүлээрээ хурылаад, саашаа гүйжэ арилшаба...

Харин хожомынь хүршындөө ерэхэдэм:

—Р-р-р! — Холо боло!—мүнөөхимни намайгаа таняагүй...

Нохойл ха даа нохой байнаш даа!

2.

Нэгэтэ һохор гаргүй хоёр архидаба гэхэ. Хундаганууд хойно хойноһоо заабагар ехэ ама руу хүнтэрүүлэгдэжэл эхилбэ.

Тэдэнэр һогтошобод.

Тиигэжэ байтараа, һохорынь гэнтэ:

—Пэ-э, яаһан тунгалаг архи гээшэб?!—гэжэ һүхирбэ.

—Шал һохор аад, архиин тунгалаг бэшые хаанаһаа харабаш?.. Миил, миил мухариса шаажархёо һаамни,—ёһотойл «тунгалаг» болохо байхаш!..—гэжэ гаргүйнь мухар ээмээ могдогошуулба.

3.

Хээрэ талада хүбүүхэнтэй золгошобоб.

—Юундэ мэндэшэлнэгүйбши? — гэжэ би дураа гутабаб.—Аха заха хүнүүдые мэндэшэлжэ ябаха гэжэ багшатнай заажа үгөөгүй юм гү?

—Үйлсэдэ ябахадаа мэндые хэлэжэ ябахат гэжэ заажа үгөө һэн. Харин та бидэ хоёр үйлсэдэ бэшэ ха юмбибди,— гэжэ хүбүүхэн тоб байса харюу үгөөд, амаргүй хүн балсар балсар гэшхэлһээр саашалба.

Би хойноһоонь хараад гэгдэбэб.

ШЭНЭ НЭРЭНҮҮД. Ж. Жанчиков

Жамьян Жанчиковой намтар богонихон. Түрэһэн нютагынь—үргэн дэлюун Хэжэнгэ. Мүнөө залуу бэшэгшэ багшанарай дээдэ һургуулида һурана.

Жэргэмэл

Жэгдэхэн аялгаар
Жэнгирэн ханхинана,
Жэргэмэл шубуун — магтанал ха талаяо
Агаарта эршэгэнэн,
Аляархан эшхэрнэ,
Аалихан баһал дээшээ халина.
Тала дайдынгаа үнгын сэсэгүүдэй
Тоогынь бүридхэжэ ядаа юм гү?
Захагүй үргэн юртэмсын һайханда
Зориг шадалынь эбхэрээ юм гү?
...Дуулимхан агаарта жэргэмэлдэл дэгэ
Дуугаа татаха дурам хүрэнэ.

Зунай үдэшэ

1.

Набша сэсэгэй ногоон торгон хибэс дээр
Намжар зөөлэн — өөдөө харан хэбтэнэб.
Арбагархан үүлэдые һанаандаа эльбэн инагаар
Аглаг тэнгэриин алас үндэрые шэртэнэб.
Орьёл үндэр хада шэнги бөөгнэрэн,
Огторгойн дуулимда үүлэд аргаахан сугларна.
Аадарай бэшэ, хүнгэн сагаахан тэдэнэр —
Аргаахан дабшаа һүрэгүүд шэнгеэр хамтарна.
Сагаахан үүлэд наранай гэрэлдэ ялбажа,
«Сагаан алтан» — хонидой нооһо һануулна.

2.

Арюунда ороһон наранай гэрэлые
Адлидхажа болохо аал ямаршье үнгэтэй?
Алтанхан үнгөөр сардамал туяань
Амарагай харасадал дулаахан элшэтэй.
Хүбшэ тайга дүнгиин зэнхыгээд,
Хүнгэхэн һэбшээгээр нюураа һэбинэ.
Энгэртэнь наадаһан элшэдэ баясаад,
Илдам янзаар дохин гүнгэнэнэ.
Зулгыхан элдэб сэсэгүүдэй дунда
Зугаалха хүхихэ ямар гоёб даа.
Энгэртэнь наадаһан эдир хүбүүгээ
Эрдэни талань энхэрэн тааланал.

Бүднэ яажа шубуудые абарааб

(АРАДАЙ ҮЛЬГЭР)

Эртэ урда сагта Шубуудай хаан — Хан-Гарууди Шара шубуугаар һамга хэжэ һууһан гэхэ.

Хатан болоһон Шара шубуун нэгэтэ Хан-Гаруудидаа: «Хаанай хатан байһан хойноо бүхы албатанайнгаа хоншоорыень холбожо сахариглаад, тэрээн соо үндэгэеэ дарахамни»,—гэжэ байжа ямбархаба.

Хан-Гарууди яахашье аргагүй һамганайнгаа үгэ дууулаха баатай болобо.

Гансал борохон жаахан Бүднэ талын дундуур тэнэжэ ябаһаар, хамагай һүүлдэ хаанай ордондо хүрэжэ ерэбэ. Хан-Гаруудиин: «Захиралтыемни юундэ дары түргэн дүүргэбэгүйбши?» гэбэ.

— Захиралтыетнай дууламсаараа ерэжэ ябатарни, Хартаганаан хаанай суглаан боложо байгаад, тэндэ удааршооб», — гэжэ харюусаба.

— Суглаан дээрэ юун тухай хэлсээб, үтэр түргэн хэлээд орхи,—гээд һураба.

Бүднэ шубуухай удаан бодожо байнгүй: «Ой модоной ургаһаниинь олон гү, али унаһаниинь олон гү? Арад зоной эрэнь олон гү, али эмэнь олон гү гэжэ Хартаганаан хаанда асуудал табихадань, ой модоной шэнгэһые унаһан гээшэнь тоолохо болоо һаа, унаһан модониинь олон, эмэдээ мэдэгдэһэн эрэшүүлые эмэ тээшэнь тоолохо болоо һаа, эмэ зониинь олон байха гэжэ харюусаал даа»,—гэбэ ха.

Хартаганаан хаан иихэдээ нам тухай хөөрэлдөө юм байна гэжэ Хан-Гарууди һанаад, холбоотой байһан хамаг шубуудаа сүлөөдэ табихые захирба гэлэй. Тэрэ гэһэнһээ хойшо хаан хатанһаа холодоо һэн гэлсэдэг. Тиихэдэ Бүднын ашаар шубууд баран бүтэн үлөөгөө гэхэ.

В. Цыбжитов,
Яруунын аймагта бэшэбэ.

☆ ☆ ☆

Д. ДОРЖОГУТАБАЙ

ДОРЖООХОЙ

Эдибэл гэдэһэ садхалан,
Унтабал һанаа амгалан,
Ондоо ямаршье ажалгүй
Одхон Доржо хашалгүй.

Оодон дэгэлээ угалжа,
Огсом янзаар алхална.
Бодхоон захаяа нугалжа,
Бодото нюураа халхална.

Шэгшын хюмһан табяатай,
Шэггүй «гоёор» заһаатай.
«Малгай»—үһэн барбайна,
Магнай дээрэнь һаглайна.

Баабайн бүдүүн хүзүүн дээр
Таабайн һууһан Доржоохой,
Улаан-Үдын гудамжаар
Уруудана, үгсэнэ—хүл
жорхой.

Болхи Доржын нюдэн соо
Болбосороодүй бодолнууд...
Олоной үер—горхон соо
Орогүй төөрин урдана.

Эсэгэнь ганса хүбүүгээ
Эрхэлүүлэншьегүй яахань даа.
Бэс даахал болоһон аад,
Бэлшэхэнь лэ муухай даа.

БАРУУН ХАСУУРТАЙДА

(...гэсхэл. Эхиниинь ...-доохи нюурта)

...Очирова!..— гээд юу... лон һагад Дамба хэлэхэ ..., үрдингүй үлэшэбэ ту... ...мни юундэ газарта хад... ...даг шэнги ёдойгоод зог... ...сошордон эрьежэ ха... ...будагтай шэнэхэн ро... ...дэгэлтэй хүн нюдэеэ даб... ...ан энеэбхилжэ байба. ...итрий Рабданович! Хэрэ... ...ээб! — Үнөөхи мэшээг ...йтар хээд бариһан трак... ...запчасть тээшэ Дамба ...лан эмнигэд гэнэ. ...дороо трактор заһажа ...нүхэдтөө энэ запчастяа ...мтай хамта Баруун Ха... ...а гарахаш. Малнай за... ...энүүд дээгүүрээ уһагүй... ...а. Нэгэшье үдэр малаа ...лгаха аргамнайгүй. Тии... ...һэдөө долоон үдэр сай ...а һаамнай холо дээрэ!— ...совхозой № 4 фермые ...анзаракшеев шогтоо хо... ...эрилтэтэйхэнээр хэ...

...хоёр үдэр унтангүй яба... ...агүй. Харин сай уунгүй ...эр ябахагүйб. Малаашье ...хэгүй байхабди! ...хүн! Зай, давай, давай!.. ... — Банзаракшеев саа... ...тайгаар алхалаад яба...

...р Маймескулай хүгжэ... ...эһэн «Шэнэ замаар» ...озой мал ажалшадай ...руулһан хүгжэмтэ дра... ...спектакль буряадай ...тр табиһан юм. Тэрэ ...нь гол герой болохо хо... ...аган торгон пулаад соо... ...хурьгаяа орёожорхин... ...хүбүүдээр инаг дуранай хөөрөө хэжэ, дуу дуулахадажа ябахань харагдадаг. Энээгээр бодоходо, манай республикын хонишон залуу басагадта хурьгадаа орёохыень үнэтэ һайхан торго хубаажа үгэхэ болоо һаа, хэды шэнээн торгон хэрэгтэй болохо гээшэб? Тиигээдшье манай уран зохёолшодой зарим номууд соогуур, ганса нэгэ газетэнүүдэй нюурнууд дээгүүр эрхим түрүү малшад тухай хэлэһэн зохёолнуудые уншахада, ехэнхидээ нюур амаяа будажа гоёшоогүйхэнүүд торгон дэгэлтэй басагадууд малайнгаа шэбхэ шабааһа арилгажа ябадаг гээшэ. Үгышье һаа, үхэрэйнгөө дал соохиие тооһо һородог машинаар арилгажа ябана гэхэһээ нааша намжар соонь бэшэжэрхиһэн байдаг. Үнэн дээрээ хүдөө колхозууд, совхозууд дээгүүр ябажа байхада, өөрөө ама руу гоожожо байһан мёд харагдадаггүй, харин мал ажал гээшэмнай хүшэрэй хүшэр ажалнуудай нэгэн байхаһаа гадна, амиды амитад байһан туладаа тусгаар харюусалгатай бшуу.

Тооһорон байгаа бордоһо һалхинай саанаһаа огторгойдо доохонуур ябаһан үбэлэй наран һүлэмхихэнөөр гэрэлтэнэ. Баруун Хасууртайн № 4 фермын центрһээ хойшо модо хахад тухай зайтай газарта хэдэн утанууд малай хашаанууд гонзойлдон харагданад. Энэ хадаа Тахяашын гүүртэ гээшэ. Юундэ Тахяаша гэжэ нэрэтэй болоһон газар юумэб, мэдэхэ хүн Баруун Хасууртайда байхагүй. Мүнөө тэндэ гансашье тахяа харагданагүй. харин хүхэ дэлэнгээ һанжуулшаһан тобир тарган үнеэдүүд үбэлэй хүйтэн жабар өөдэ уурал сорьёсо уухилалдаһаар бэлшээриһээ бусажа ябанад. Тугаар эмээл моритой гүйлгэжэ ябааша Очирова Базар-Ханда сугтаа хүдэлдэг һаалишан эхэнэрнүүдээрээ хамта, үнэхөөрөөшье шороб гэгшын дараһан мангирай үнэртэй силос тэргээр шэрэжэ асараад, үнеэдээ эдеэлүүлдэг онгосо соогуурни һубарюулан хэжэ байна. Хүйтэн һалхинай хүрилгээн соо хаанаб даа, холо газарһаа тракторай абяанай таршаганаан таһалдан соностоно. Силос тараажа байһан һаалишад энэ абяа абахадаа: «лаб лэ Дамба трактораар үнеэдтэмнай һолоомо шэрээд ерэбэ» гээд тухайлнад түхэлтэй. Тээ баруун арада. Нарин гүбээгэй эхиндэ гал соробхилон хара утаан өөдөө бушхана. Тэндэ баһа хониной гүүртын газаа уһа гаргахаяа газар үрэмдөөшэд һахы һалаг ажаллажа байнад.

Уданшьегүй хээрэһээ ерэһэн үхэр мал дулаан байрадаа орошонхойнууд, үнөөхи һаалишадай бэлдэһэн силос амтархан эдинэд. Хашаагайнгаа досоо газаахиие хамажа арилгаад, малаа эдеэлүүлһэн һаалишад халта сүлөө орожо, гэр гэртээ таранад. Очировагай байдаг гэр хадаа тус гүүртын эгээн зүүн урда захын олон сонхотой ута гэгшын байшан юм. Базар-Ханда энэ ехэ байшан бултыень гансаараа эзэлжэ байдаг бэшэ, харин эгээ зүүн захынь таһаг соохоно байдаг юм. Тэрэнэй гэр дотор һаруул, дулаахан. Үртөөгэй зүүн урдахана, Үдын голдо айлай арбан үхибүүдэй ехын удаадахи боложо, Базар Ханда хара багаһаа ажал хэжэ өөдөө үндыһэн, һурамхай гараараа гэртээ орон сасуу хүшэр хүнэй һуняажа үрдеэгүй байхада, улаан шарахан сайгаа бурьялса бусалгажархинхай айлшадтаа аягалан байдаг бшуу. Мүнөөшье Очировагай заахан таһаг дотор дүүрэн хүнүүд сугларанхай. Тэрэнэй дунда нагшуургаар һолоомо шэрэжэ асарһан Дамба мүн лэ малгайгаа абажа, налайшанхай сай һорожо һууна.

— Байза, Базар-Ханда хэдыдэхи жэлээ һаалишанаар ажаллажа байнаш даа? — гээд Лхасаранов Дамба һонирхон асууба.

Базар-Ханда халта миһэд гэһэнэйнгээ һүүлээр:

— Яагааб. тиимэ хүгшэршэһэн шэнги байна гүб?—гээдхибэ.

— Үгы даа, миин юрэ асуунаб, —гээд «хэрэггүй үгэ дуу гаражархиба гээшэ гүб» гэһэндэл асуудалтай нюдөөр энэ тэрын нюур шарайшалаад абаа һэн.

— 27-дохи жэлээ һаалишан ябанаб,— гэжэ Базар-Ханда хэлээд, хажуудаа һууһан хори хүрөөгүйхэн шарахан басага шэртээд абана.

Теэд Базар-Хандын досоогоо юу шэбшэжэ байһаниие таахань бэрхэтэй. «Энээхэн басаганай зэргэдээ эрхим һаалишан болоод суурхажа ябаа һэмби» гээд досоогоо шэбшэнэ гү, али «иимэхэн наһандаа институт дүүргэхээ ябахадаа золтойл байнаш даа» гэжэ атаархана гү, хэн мэдэхэб. Базар-Хандын хэтэ дуугай зангыень нютагай зон һайн мэдэхэ дээрэһээ үлүү газар тэрээнһээ үгэшье асуудаггүй юм. Мүнөө тэрэнэй хажууда зэргэлээд һууһан басаган: «хорин долоон жэл соо хэды ехэ һү һаагаа гээшэбта? гэжэ асуун алдаад, халта бархиилдан алдаһан хургануудыень хараад абяагүй болошобо. Тэрэ басаган миин дуугай һуунагүй, харин энээхэн эхэнэрэй хурганай юу хэхэ шадалтай байһаниие толгойдоо шэбшэнэ. Аяар хорин долоон жэл соо хэды олон тугалнууд энэ уяхан хурганууд дээгүүр тэнжэн, үхэр мал боложо үдөөб? Баруун Хасууртайн гол болон урдахаар ехэ һүн энээхэн хурганай шэди мэргэнээр һаагдажа абтаа ёһотой. Тэрэ һүмбэйгөөр хэды олон балшар багашуул ундалжа хоолложо, һургуулида һурааб? Город, хүдөөгүй — хамаагүй, инженер, багшашье бай — хамаагүй, ноён хүдэлмэришэншье бай — өөрэгүй иимэнүүд лэ зоной гар дамжажа гараһан тоһо зөөхэйгөөр хоолложо ябана ха юм даа. Эдэ бүгэдые толгой соогоо бүрилдүүлэн бодожо үзэһэн хүн хуушаршаһан хүбэнтэй хүүртиг үмдөөд, томо валенкаараа үхэрэй хүйтэн шабааһа өөдэ уруунь үдьхэлэн, малайнгаа шэбхэ арилгажа ябаһан Базар-Хандын урда толгойгоо дохижошье хүндэлөөгүй һаа, тэрэнэй габьяа ехэтэ ажалайнь урда һүгэдэхэ ёһотой.

Мүнөө нүхэдэйнгээ дунда сайлажа һууһан Базар-Хандын тэбхэрхэн ханза соо РСФСР-эй Верховно Соведһээ эхилээд, шата шатаараа дамжан, тус совхозойнь үгэһэн шагналай арба гаран грамотанууд зохидхоноор саарһан соо орёожо хадагалаатай байна. Теэд Базар-Ханда түбһэн хүндэ гаргажа һайрхаха бэшэ ха юм. 27 жэлэй турша соо хэдэн оло дахин энэ һаалишан мүнгэ болоод, эд зөөреэр шагнагдаа гээшэб? Тэрээн тухай хүндэ хөөрэхэһөө наана. зарим шагналаа өөрөөшье мартаа ёһотой. Гансал яашье мартахаар бэшээр үдэр һүнигүй ажал дээрээ Базар-Хандын шэбшэжэ ябаһан юумэниинь — өөрынь ажалай уялгата түсэб. Тэрэнэй түсэб тиимэшье бэлэхэнээр дүүргэгдэшэхэ түсэб бэшэ юм. Малай эдихэ хоол, үбэлэй дулаан хүйтэн саһанай ехэ багань, уһанай элбэг бэшэнь гү, али холо ойроншье хамаагүй, энэ хэрэгтэнь бүгэдөөрэн нүлөө болон дулдыдаха юм. Иимэ шухала нүлөөнүүдэйнь нэгэн болохо малай хоол — һолоомо мүнөө нагшуургаар шэрэжэ ерээд байгааша Лхасаранов Дамба гээшэмнай миин лэ тракторист бэшэ, харин тракторно-полеводческо бригадын бригадир, 10-дахи класс дүүргэһэн эрдэмтэй, комсомол хүбүүн байхаһаа гадна, таряа хуряалгын талаар Хориин аймаг соохи «чемпион урожая» байшоо бшуу.

Хооһон лагуун шэнгеэр хонгиронгүй, хурьга эшэгэдээшье торгоор орёонгүй, харин дуугайхан лэ даарахаар бэшэ томо валенкаяа үмдэжэрхёод алхалжа ябадаг зонуудай эрхиидээ эмтэй, долёобортоо домтой гэхэдэ хамаагүй, эрхим түрүү ажалша малша зомнай ха юм!

— 19 үнеэдһээ һаахан һүмни, дунда жэшээгээрээ үнеэн бүхэнэй 1700 гаран литр болоод байна,— гээд удаан бодолгото болоһонойнгоо һүүлээр Базар-Ханда нүхэдтөө хөөрэнэ.— Байза эгээ, үшөөл энэ декабрь һара соо нэгэ һайн жүдхэжэрхёо һаамни, лаб лэ 1900 литр һүн абташаха ёһотой.

Энэ үдэрһөө хойшо оло хоноогүй байхада, Баруун Хасууртайнхид № 4 фермынгээ конторын үүдэ туласа сугларшанхай, хүн бүхэн хүхюутэй шуугялданад. «Дулаан үбэл боложо байна». «Үбһэ һолоомомнай лаб малдаа хүрэхэ байха даа», гэхэ мэтын хөөрэлдөөнүүд зоной дундаһаа һэр шэрхэн соностоно. Үнэн дээрээ нүхэр Дмитрий Рабданович Банзаракшеевэй хүтэлбэрилжэ байгаа Үдын совхозой дүрбэдэхи фермэ хадаа, 1962 ондо 2700-аад центнер таряа абаха түсэбтэй байһан аад, аяар 22537 центнер таряа хуряажа абаһан байха юм. Мүн үбһэ хуряалгынгаа түсэб холо дүүргэхынгээ хажуугаар, мүнөө энэ һаяхан һү тоһонойнгоо түсэб дүүргэбэ ха юм. Иимэ амжалтатай ябажа байһан баян хасууртайгаархин хүхилдэнгүй яахаб!

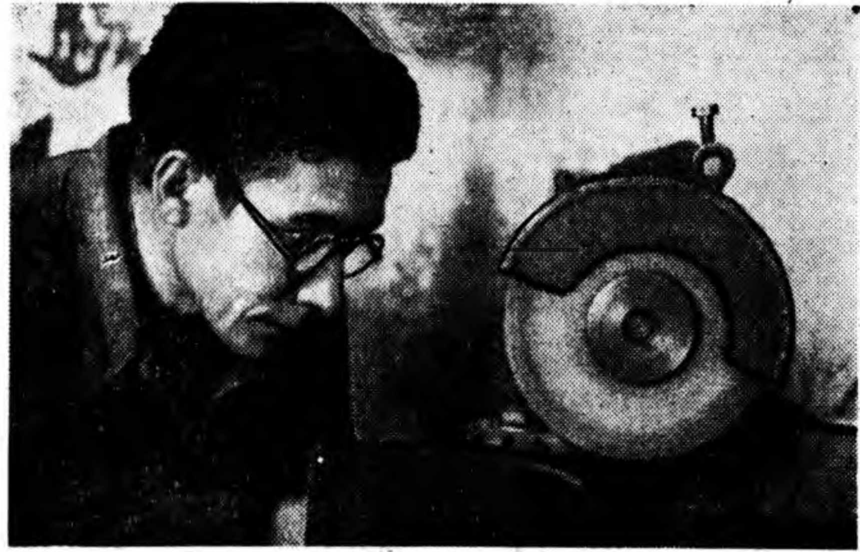
Тэдэнэй дунда хара үнгэтэй пальтотой, хүрин улаан шарайтай үндэр хүбүүн, юушьеб нүхэдтөө хөөрэжэ энеэдэ гаргана. Харин энэ хүхюутэй нүхэрнай үнөөхи тоһон болошоһон хубсаһатай автобус соо ябааша Лхасаранов Дамба ха юм. Тээ саагуур үймэһэн зоной дунда һалхинда боргожошоһон улаабтар шарайтай, мойһон хараханууд нюдэтэй эхэнэр энеэбхилһээр гартаа заахан чемодан баринхай гаража ерэбэ. Энэмнай хадаа манай танил, эрхим һаалишан Очирова Базар-Ханда байшоо. Мүнөө энэ декабриин 3-да болохоёо байгаа эхэнэрнүүдэй республиканска II съездэ ошожо ябана бшуу. Тиигээдшье энээнэй урда тээ мүн лэ Улаан-Үдэдэ болоһон республиканска эхэнэрнүүдэй 1-дэхи съездэ нүхэр Очирова Базар-Ханда хабаадалсаһан байха юм.

УРАН ЗОХЁОЛ БА ИСКУССТВО

БУРЯАД ҮНЭН
3-дахи нюур
1962 оной декабриин 2.

ЭНЭ ХУУДАҺАНДАМНАЙ:

Финнүүдэ хэнэйнь ерэхэ... бэ? Москва хотоһоо эльгээгд... һэн һонин. Шэнэ аргаар газ... гэдхээлгэ. Хорин жэлэй ур... тээ...

Улаан-Үдын «Электромашина» заводой отолхо, хюһаха зэбсэгүүдые тошылдогшо Александр Антонович Михеев коммунис ажалай ударнигай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхэеэ тэмсэнэ. Нүхэр Михеев өөрынгөө эрдэм дээшэлүүлэн, үдэшын һургуулиин 8-дахи класста амжалтатайгаар һурана. Зураг дээрэ: А. А. Михеев ажаллажа байна. А. МАНТАЕВАЙ фото.

Уралан нарижуулагшадай туһаламжаар

Хүйтэн улам шангарбашье, газар гэдхэн зандаа. Яагаа гайхалтай юумэ гээшэб! Газар доогуур уһанай сорго табиха нүхэ малтахада, зунайхидал адли түргөөр ябуулагдана.

Газар гэдхээхэ гайхамшагтай арга «Бурстрой» трестын барилгын хоёрдохи управлениин бүлэг уралан нарижуулагшад олобо. Тэрэнь термит хэрэглэн газар гэдхээхэ арга болоно. Барилгын управлениин начальник Николай Григорьевич Житихин, мастер Алексей Никитович Татарников, инженер-экономист Михаил Семенович Убонов болон бусад тэрэ арга ухаалан зохёогоо.

Хүрэшэһэн газарай хүрьһэ сүмэ үрэмдөөд, тэрэ нүхэн соогоо термитнэ пакет табижа һүниндөө гал носооходо, ехэ халуу үгэжэ, газар горитойгоор гэдхээнэ.

Термидээр газар гэдхээжэ малтаха арга нүхэ малталгын хүдэлмэри түргэдхэхэһөө гадна, 10 мянган түхэригэй арьбалалта үбэлэй үе соо үгэхэ байна.

Үйлэдбэриин хүдэлмэри нарижуулха талаар барилгын трестын 2-дохи управлениин главна инженер Валентин Филиппович Федоров мүн горитой хүдэлмэри ябуулна.

«Бурстрой» трестын уралан нарижуулагшад үйлэдбэриингөө хүдэлмэри саашадань һайжаруулха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, барилгын өөрынь үнэ хямдаруулхын түлөө шэнэ шэнэ арга замуудые бэдэрэн элирүүлнэ.

А. Шулунов.

ВЫСТАВКЭ ДЭЭРЭҺЭЭ

СССР-эй арадай ажахын туйлалтануудые харуулһан выставкын ой модоной болон модо үйлэдбэрилгын павильон соо үбэлэй үеын хүдэлмэри эхилэнхэй. Мүнөө тэндэ зунайхидал бэшэшье һаа, выставкын городогой талмай, аллей дээгүүр, мүн павильонууд соогуур хүн зон олон.

Ой модоной ажахын болон модо үйлэдбэрилгын промышленностиин павильон урданайхидаал үүдэеэ үргэнөөр сэлинхэй. Павильоной «Модо тариха хүдэлмэри оньһожоруулга» тухай тематическа выставкэ харахаяа Буряадһаа ерэһэн экскурсантнууд оробо. Тэдэнэр ой модоной болон модо үйлэдбэрилгын промышленностиин шэнэ һонинуудтай танилсаа. Холын республикын экскурсантнууд хюрөөгэй хибэдэһээр хэгдэһэн стул хаража һонирхоо. Тэрэ стул харуулдагдан, хюрөөгөөр тайрагдангүйгөөр, прессээр дарагдан хэгдэһэн байха юм. Хюрөөгэй юрын хибэдэһэн аминопластитай холигдон зуурагдаад, тусхай хэб соо адхагдан, ехэ халуу үгэдэг 160 тоннын хүсэтэй гидропресстэ дарагдажа гарадаг байна. Тэрэ материал хэбһээ гарахадаа тон ялагар үнгэтэй байдаг. Энэнь оройдоо 18 минута соо хэбтэ сохигдожо гарадаг байха юм.

Хюрөөгэй хибэдэһэ хэрэглэлгэ гансахан хюрөөдэмэл модо алмана бэшэ, мүн ямар нэгэн юумэ бүтээлгые хүнгэдхэнэ, сагыень хорооно. Хюрөөгэй хибэдэһээр хэгдэһэн мебель тон гоё, зохид.

* * *

Ой модондо түймэр хэды ехэ хоро хүргэдэг гээшэб?! Ой соо болоһон түймэр хааха хаалта хэжэ, гал аюул сараха тэһэрдэг материал хэрэглэгдэдэг болонхой. Тэрэ материал холо, харгыгүй газарта гараһан түймэр унтарааахада ехэ туһатай. Юуб гэхэдэ, парашютистнэрэй команда самолёдоор гү, вертолёдоор түймэр гараһан газарта буулгагдадаг. Тэһэрдэг материал хэрэглэлгэ ямар туһатайб гэхэдэ, түймэрэй гаран сасуу тэрэниие тогтоохоло ашагтай байдаг. Гадна гал унтарааха зэр зэмсэг, хүнүүдые олоор зөөхэ ябадал хүнгэдхэжэ үгэнэ. Тэрэшэлэн хүнүүд бар хүсөөрөө түймэр сарахадаа хэды ехэ хүсэ гаргадаг, сагаа гээдэг гээшэб. Тэһэрдэг материал хэрэглэхэдэ, түймэр унтараалгада хара хүсэ гаргалгые алмана.

Ленинградай эрдэм шэнжэлэлгын ой модоной ажахын институт түймэр сараха хүдэлмэри хүнгэдхэхын, мүн тэрэниие түргэн унтарааахын тулада газар үрэмдэхэ хүдэлмэри оньһожоруулха, электро аргаар тэһэрэлгэ хэлгые хэрэглэхэ талаар горитой хүдэлмэри хэһэн байна.

Гадна тус институт «МБ-1» түхэлэй мото-үрэмдэлгын түхеэрэлгэ зохёон гаргаа. Тэрэнь выставкэ дээрэ харуулагдана. «МБ-1» түхеэрэлгэ 70 сантиметр гүнзэгытэй, хайша хайшаа 80 миллиметр нүхэ малтадаг байна. Тиихэдээ тэрэ түхеэрэлгэ гараар нүхэ малтаһанда орходоо 5—10 дахин бүтээсэтэйгөөр хүдэлхэ юм.

Мото-үрэмдэлгэ электротэһэрэлгэ хэрэглэлгэ түймэр сараха хаалта тон түргэнөөр, үргэн энтэйгээр гаргаха арга олгоно.

М. Ларькин,
ВДНХ-гэй экскурсовод.

Тобшохоноор...

★ Республикын бэлэдхэлэй пункт болон кооппромхозуудта ангай арһан олоор тушаагдана. 29470 гаран хэрмэнэй арһан тэдэ газарнуудта оруулагдаба.

★ Константин Иванович Лебедев Баргажанай совхозой модошо, түмэршэ дархан. Тиихынгээ хажуугаар ехын ангуушан. Нүхэр Лебедев жэл бүхэнэйнгөө амаралта агнуурнин үедэ абадаг. Хүдэлмэриин 24 үдэр соо 16 булга, хэдэн арбаад хэрмэ, һолонго болон бусад ан бариба. Тиигэжэ тэрэ ангуушан 500 шахуу түхэригэй олзо оруулһан байна.

★ Баргажанай Шитхан тосхондо һуудаг совхозой түмэршэ дархан Иван Шелковников тосхон шадархи бишыхан ой соо хоёр амнтадай модонһоо модондо дүүлин эрьюусэлдэжэ ябахые хараба. Тэрэнь булган хэрмэн хоёр байшоо. Тушаан боложо буутай ябаһан Шелковников тэдэниие алаба.

★ Зэдын Наринай совхозраб-коопой коллектив худалдаа наймаа найнгаа түсэб бүхы зүйлөөр гүйсэдхэхэ талаар аймаг соогоо түрүү һуури эзэлнэ. Тэрэ коллектив жэлэйнгээ түсэб советскэ Конституциин һайндэр—декабрийн 5 хүрэтэр дүүргэхэ уялгатай.

★ Зэдын аймагай эд хэрэглэгшэдэй кооперацн эд бараа худалдаха үнгэрһэн һарануудайнгаа түсэб амжалтатайгаар дүүргэһэн байна. Тиигэжэ сентябрьда түсэбһөө гадуур 51 мянган түхэригэй эд бараа, эдеэ хоолой зүйл худалдаба.

СПОРТ

Столой теннисээр республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө эхилһэн мүрысөөн дүүрэбэ. Эндэ ниислэл хотымнай спортын табан бүлгэмэй 40-өөд спортсменүүд хоорондоо шанга тулалдаа эмхидхээ. Эдэнэр соoһoo илангаяа эрэшүүлэй дунда шанга тулалдаан болоо. Теннис наадалгаар республикын чемпионой нэрэдэ хүртэхын түлөө таба-зургаан спортсменүүд үлөөд лэ, хоорондоо тулалдажа оробо. Һүүлэй һүүлдэ хоёр бэрхэ спортсмен—Юрий Данзанов («Труд»), Анатолий Размахнин («Спартак») гэгшэд үсэд нэтэрүүгээр, техникэ һайнтайгааршье наадажа, сугларагшадые баясуулаа. Эдэ хоёрой наадание хэдэхэн очко илгаруулжа, Юрий Данзановынь республикын чемпионой нэрэ солодо хүртэһэн байна. Эхэнэрнүүдэй дундаһаа «Спартак» бүлгэмэй түлөөлэгшэ Людмила Обольянинова эрхимлээ.

Өөр хоорондын дунда тулалдагшад соoһoo мүн «Спартак» бүлгэмэй Владимир Дамбаев түрүүлһэн байна.

Түрүү һуури эзэлэгшэдтэ республикын Спортын бүлгэм болон организацинуудай союзай соведэй грамота барюулагдаа.

***

«Спартак» бүлгэмэй эдир боксёрнуудай дунда боксоор мүрысөөн болоо. Эндэ тус бүлгэмэй, «Локомотив», «Труд», үхибүүдэй спортын һургуулиин 20 гаран спортсменүүд—арһан бээлэйтэй һая танилсагшад хабаадалсаа. Үетэн нүхэд соoһoo «Спартак» бүлгэмэй эдиршүүл шалгарһан байна.

Жэлдэ 28—30 центнер загаһ...

СССР-эй географиин бүлгэмэй Буряадтахи филиалай Президиумэй зүблөөн һаяхан болобо. Зүблөөндэ хабаадагшад «Байгал далайн жэжэхэн загаһанай нөөсэ» тухай һонирхолтой элидхэл шагнаба.

— 1960—1962 онуудай туршада далайн загаһанай олон үсөөниие шэнжэлһэн манай экспедици далайдамнай жэжэ загаһан ехэ үсөөн болоо гэжэ тодоруулаа,—гээд экспедициин хүтэлбэрилэгшэ, Эрхүүгэй биологи-географиин институдай түлөөлэгшэ нүхэр Картулин сугларагшадта элидхээ.

Далайн загаһан жэл ... юундэ үсөөрнэб гэхэдэ, нэ... рүүн загаһа баригшад ... шуууртаа ороһон жэжэ заг... уһа руунь табидаггүй, да... эрьедэ хаяжархиһан ... нууд үзэгдэдэг байна. Эн... хажуугаар манай эндэ ни... жаһан түргөөр үдэдэг с... лещ гэхэ мэтэ загаһан Ба... далайда табигдажа эхил...

Дурсагдагша загаһад ... роо үдэжэ байгаа һаа, жэ... 28—30 центнер жэжэ заг... най олзо үгэхэ болоно.

К. Иннокенть...

Урган хүгжэнэ

1930-аад оние һанаад үзэе. Мүнөөнэй Харанхы станциин һуурин колхозой ниитын малай бэлшээри — эзэгүй нюсэгэн тала байһан. Он жэлнүүдэй ошохо тума тэрэ дайда эзэлэгдэжэ, шэнэ шэнэ барилганууд бодхоогдожо эхилһэн байна.

Дайнай урда тээхи гушаад оной үедэ Улаан-Үдэ—Наушки гэһэн маршрудта түмэр замай табигдахада, Харанхы дээрэ станци тогтоогдоо бэлэй. Дайнай ... лэй жэлнүүдтэ тэрэ ст... шадар силиманит ма... абадаг уурхайн хүдэл... шэдэй һуурин ургаа. Ж... һээ жэл бүхэндэ тэрэ ... хон үргэдэнэ. Тэндэ х... дабхар шулуун, модон ... нүүд олоор баригда... предприятиинь хүдэлм... шэд уужам, һаруул, ду... байрануудта орожо, хү... сэнгүүгээр ажаһууна.

Харанхы тосхондо ... ниитын газарнуудай ор... байрануул улам нэмэнэ... бараа, эдеэ хоолой зүйл... дые худалдаха хэдэн м... зин тэндэ хүдэлнэ. 8 ж... һургуули тогтонхой. ... һургуулиин һурагшад ... дондо шэнэ һургуул... болоо. Харанхыда по... линикэ баригдажа, м... жэл ашаглалгада ору... даба. Тэрэшэлэн тос... эхэнэрнүүд нарайла... гэртэй болобо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1 Ха... хы станцидахи хүдэл... шэдэй тосхон. 2. Тос... больница.

Ю. Мазуринай фо...

КУКУРУЗА, СААХАРАЙ ТҮҮХЭҺЭЭ

Америкын арад зон хэр угһаа хойшо кукуруза таридаг гэһэн һураг суутай ааб даа. Энэньшье зүбтэй. Ядажа тулижа ябаһан үгытэйшүүл элдэб янзын ургамал болбосоруулжа, эдеэ хоол хэдэг болонхой байгаа. Тэрэ үедэ тэндэхи арад зон кукуруза тарижа, тэрэнээ эдидэг, эм домшье болгоод, элдэб эсын үбшэ хабшаяа аргалдаг байгаа хэ. Кукурузынгаа набша намаагаар гэр байраяа хушажа, хура бороонһоо хоргододог байһан юм.

Хэдэн зуун жэлэй урда Колумбын морягууд кукурузын түрүүшын үрэһэ Португали асаржа, нютагжуулһан түүхэтэй. Тэрэнһээ уламжалан, «полиин хатан» Европын бүхы оронуудаар таража эхилһэн домогтой. Һонирхолтой энэ ургамал Россида зуугаад жэлэй тэндэ асарагдаа бэлэй. ...Мүнөө кукуруза гээшэмнай Эхэ ороноймнай тала дайдын шэмэг болоо.

★ Португали, Италиин аяншалагшадай Кубада ерэтэр тэндэхи арад саахарай тростник тухай мэдэхэгүй байһан гэхэ. Холын аяншалагшад саахар Энэдхэг оронһоо асарһан байгаа. Тэрэнһээ уламжалан, энэ орондо саахарай баян ургаса жэлһээ жэлдэ абтадаг болоһон намтартай. Теэдшье Кубын арад саахараа өөһэдөө эдидэггүй, дууһыень шахуу Америкын эзэмдэгшэдтэ буляалгадаг байгаа. Мүнөө Кубын арад засагаа гартаа абажа, газар уһанайнгаа баялигые өөһэдөө хүсэд хэрэглэдэг болоо.

М. Бакутин,
биологиин эрдэмэй кандидат.

СОЁЛОЙ ГУЛАМТАНУУД ОЛОШОРНО

Эдэ үдэрнүүдтэ «Путь Ленина» колхоздо, мүн «Забайкалец» артелиин Хүһөөтын бригадада шэнэ клубууд ашаглалгада үгтэбэ. Тэндэнь библиотекэ, фойе, уран һайханай кружогуудай ажаллаха таһалганууд бии. Клубууд ууралаар дулаасуулагдана. Тиигэжэ эндэхи нютагай ажалшад сүлөөтэй сагаа хүхюун сэнгэлигээр үнгэргэхэ соёлой һайхан нэжээд байшантай болобо.

Б. Жамбалов.

Мухар-Шэбэр.

Энээниие дуулаа һэн гүт?

Шатаршадай тосхон

Германиин Демократическа Республикада Штребек гэжэ шатаршадай тосхон бии юм. Тэндэхи пионернүүд самсадаа шатарай эмблемэ зүүжэ ябадаг. Сүмын орой дээрэ үлгэгдэһэн тугта шатарай хюлгын зураг байдаг. Тиихэдэ хүдөөгэйнь тамган дээрэ шатарай дүрсэ харахат.

Мянгаад жэлэй үеһөө нааша Штребегые шатаршадай тосхон гэһэн һураг суу дэлгэрэнхэй. Тэндэхи зон бага ехэгүй бултадаал шатар наададаг юм. Тэрэ наадан тосхоной һургуулиин программада оруулагданхай. Һурагшадынь шатарай наадан ай теори болон практикаар шалгалта үгэхэ уялгатай байдаг.

(Календарьһаа).

Зонын шатаршадай мүрысөөн

Алас Дурнын шатаршадай түрүү һуури эзэлэлгын мүрысөөнэй арбан нэгэдэхи уулзалтада ехэ тулалдаан болоо. Эндэ наадагшадай хахадынь бэе бэеэ шүүлсээ. Могордоев Артыковтай наадаһан партияа ехэ һайнаар эхилээ, булюу байдалтай болоо. Тиигэжэ ябатараа алдуу хэжэ, ябадалаа һуладхаа. Гэбэшье тэрэ хоёрой наадалга тэнсэлгээр дүүрээ. Ремизов тэнсэжэ болохо аргатай байһан аад, тэргэеэ табижа үгөөд, Матвеевтэ шүүгдэбэ. Ушаков Магаданай шатаршан Мельниковтэ, Шадрин—Самаринда алдаа.

Арбан хоёрдохи уулзалгада Шадрин Матвеевтэ, Гопфауф Ремизовтэ, Могордоев Тимофеевтэ, Артыков Юрий Мельниковтэ, Крашатник Ушаковто шүүгдээ. Власов Мункоев хоёр тэнсэбэ. Афанасьев Козлов хоёрой парти тэнсүү байдалда хойшолуулагдаһан байна. Самарин Валентин Мельниковтэй наадаһан партияа баһа хойшолуулаа.

Арбан гурбадахи уулзалгада мүрысөөндэ түрүүлжэ ябаһан Тимофеев манай Мельников хоёрой наадан харагшадай анхарал хандуулаа. Тэдэ хоёрой наадан хойшолуулагдаа. Мельниковынь шүүжэ боломоор.

Власов Ушаковые шүүгээ. Могордоев—Ремизовтэ, Гопфауф—Матвеевтэ, Самарин—Крашатнигта алдаа. Валентин Мельников Шадрин хоёр тэнсэбэ.

Арбан гурбадахи уулзалгын удаа Тимофеев 11-һээ—9, Власов 12-һоо—9, Афанасьев 10-һаа 8 очкотой болоод, түрүүлжэ ябана.

В. Мамилов.

ХИЛЫН САANAҺAA

У Тан ООН-ой Генеральна секретаряар һунгагдаба

НЬЮ-ЙОРК, декабрийн 1. (ТАСС). ООН-ой Генеральна Ассамблей У Таниие 1966 оной ноябриин 4 болотор ООН-ой Генеральна секретаряар үсэгэлдэр һунгаба.

Демократида эсэргүү хэмжээн

ЛОНДОН, ноябриин 30. (ТАСС). Рейтер агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Алжирай компартиие хорихо тухай Алжирай правительствын үсэгэлдэр соносхоһон шиидхэбэриие болюулхые Алжирай коммунис партиин секретарь Башир Хадж Али гэгшэ мүнөөдэр уряалба. «Альже Репюбликэн» газетын тунхаглаһан мэдүүлгэ соо тэрэ шиидхэбэриие «шанга, бүхыдөө хуули буса хэмжээн» гээшэ гэжэ Хадж Али тодорхойлно. Энэ хэмжээн хадаа демократида эсэргүү байһан туладаа, «гансал империалистнуудые баярлуулха» гэжэ тэрэ бэшэнэ. Компартиие хорихо тухай правительствын шиидхэбэриие шүүмжэлһэн редакционно статья «Альже Репюбликэн» газетэ толилон гаргаба.

Штраус тушаалһаа бууба

БОНН, ноябриин 30. (ТАСС). ДПА агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, ФРГ-гэй оборонын министр Штраус Баруун Германиин правительствадахи «өөрынгөө тушаалһаа арсаба».

* * *

ФРГ-гэй оборонын министр Штраус христианско-социальна союзай правлениин мүнөөдэр Мюнхендэ болоһон заседани дээрэ Баруун Германиин шэнэ правительствада министрэй тушаал даахаһаа арсаба гэжэ ДПА агентство мэдээсэнэ. ХСС-эй правлениин 3 часай заседаниин һүүлээр Штраус энэ мэдүүлгэ хээ.

Франциин компарти улам бүри бэхижэнэ

ПАРИЖ, ноябриин 30. (ТАСС). Һүүлшын жэл соо Франциин коммунис партиин зэргэдэ 48 мянган шэнэ гэшүүд оробо. Городууд болон хүдөө тосхонуудаар компартиин 1350 ячейкэнүүд байгуулагдаба. 1963 ондо партийна биледүүдые һэлгэхэ тушаа кампаниин эхилһэндэ зорюулагдаһан ФКП-гэй политбюрогой мэдүүлгэ соoһoo дээрэ дурдагдаһан тоо байнууд абтаба.

Мүнөөнэй байдал хадаа партиие улам бүри бэхижүүлхэ арга олгоно гэжэ тэрэ мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ. Үнгэрэгшэ һунгалтын үедэ 4 миллион эрэгтэй, эмэгтэй французууд компартиин политическэ хараа шугам болон ажал ябуулгые һайшааһан байна. Тэдэнэр хадаа де Голлиин правительствада болон тэрэнэй хархис политикада эсэргүүгээр эсэлтэгүй тэмсэжэ байдаг партида ганса хүнэй засаг бариха ябадалтай тэмсэхэ гол хүсэн гэжэ французууд этигэнэ.

Буруу шиидхэбэри

ПАРИЖ, ноябриин 30. (ТАСС). Алжирай компартиие, тэрэнэй «Эль Хурриа» гэжэ органиие хорихо тухай шиидхэбэриие Франциин коммунис партиин хүтэлбэри буруушааһан мэдүүлгэ мүнөөдэр тунхаглаба.

Алжирай коммунистнуудай бэеэ даанги байдалай түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэһэн хадань энэ шиидхэбэри бүришье һаа буруу байна. Национальна сүлөөрэлгын фронт дотор арсалдаа хэжэ байһан үедэ эб нэгэдэлгын түлөө оролдолго гаргаһан, национальна политикынгаа үндэһөөр энэ асуудалые шиидхэхэ ябадалда туһалһан парти тушаа иимэ хэмжээ абаха гээшэ Алжирай арадай хэрэгтэ хохидол хүргэжэ болохо байна гэжэ тэрэ мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ. Энэ хэмжээн хадаа неоколонистнуудай аяг ааша, хашалтын урда Алжирай хүсые һулаһуулхаһаа бэшэ ондоо юумэндэ хүргэхэгүй.

Алжирай арадай хани нүхэд энэ хэмжээе болюулхые хүсэнэ гэжэ мэдүүлгын һүүлдэ хэлэгдэнэ.

Урагшагүй туршалга

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 29. (ТАСС). Бомбардировщигһоо агаарта табигдадаг «Скайболт» гэжэ Америкын баллистическэ ракетые үсэгэлдэр баһа дахин туршаад үзэхэдэнь, мүн лэ урагшагүйгөөр дүүрэбэ. Ракетын нэгэдэхи шатын түлишынь носожо эхилхэлээр, ракетэ өөдөө гарахаяа болёод, Атлантическа океан руу унашоо гэжэ Ассошиэйтед Пресс агентство мэдээсэнэ. США-гай агаарай сэрэгэй түлөөлэгшэд тиигэжэ хэлэһэн байгаа ха.

Гутамшагта сүүдлэлгэ эхилбэ

БАРУУН БЕРЛИН, ноябриин 29. (ТАСС). Баруун Берлиндэ хуули бусаар заседани хэжэ байһан Баруун Германиин федеральна административна сүүдтэ нацизмын үедэ хашалта хэһээлтэдэ ороһон хүнүүдэй Баруун Германиин нэгэдэлые мүнөөдэр сүүдлэжэ эхилбэ. Бонной захиргаанайхид хадаа Баруун Германиин антифашистнуудай энэ организациие хорихо зорилгоор энэ процесс эхилээ юм.

Капиталай оронуудтахи ангиин байлдаанууд

ОНДОО АРГАГҮЙБДИ

Муниципалитедэй мэдэлдэ байһан автомашинануудай 2 мянган жолоошод Нью-Йоркдо забастовко хэбэ. Эдэ хүдэлмэришэдэй олонхидойнь салин хүлһэн хоолойгоо тэжээхэдэнь хүрэдэггүй юм.

Городой жолоошодой профсоюз хадаа салин хүлһэ нэмээхэ тухай хэлсээ хэжэ эхилхые Муниципальна засагаархидта хэдэ дахин дурадхаһан байгаашье һаань, тэдэниие шагнахаһаашье арсаһан юм. Бидэнэр ондоо ямаршье аргагүйбди гэжэ хүдэлмэришэд мэдүүлбэ.

БАТА НЭГЭДЭЛТЭЙ БАЙҺАНАА ХАРУУЛБА

Парижай коммунальна предприятинуудай 3 мянга гаран хүдэлмэрилэгшэд салин хүлһыемнай нэмээгты гэһэн эрилтэ табижа, финансын министерствын байшангай урда жагсаал хэбэ. Ажалай бүгэдэ ниитын конфедерациин, Франциин христиан ажалшадай конфедерациин болон «Форс Уврнер» профсоюзна организацинуудай бата нэгэдэлтэй байһанай туг доро энэ жагсаал үнгэрбэ.

(ТАСС).

Сагай улари... тухай

Үнгэрһэн ноябрь һарын ... шын арбаад хоногто респ... дотор үүлэ багатай, хүйтэн ... нүүд үзэгдөө. Ноябриин хо... арбан хоногто гэнтэ шан... тэн болоһон байгаа. Энэ ... ноябриин 25 хүрэтэр ... саашадаа бага зэргэ нам... хүйтэнэй хэмжээ 18—20 ... болоо. Республика дотор ... үдэрнүүдэй болоходо урд... районуудта дунда зэргээр ... градус хүрэтэр хүйтэрөө... Энэнь урда жэлнүүд... 9—13 градус үлүү хүйтэ... но. Тиихэдэ Баргажанда 31... һүниндөө 36—40 градус... рэтэр хүйтэрһэн байна. ... шанга хүйтэн 20 жэл ... нэгэ дахин үзэгдэдэг. ... гэнтэ хүйтэрөөб гэхэдэ, ... зүгһөө ерэһэн хүйтэн аг... хы республикын газар ... даар тараһан байна. Удаа... лан хүйтэн үдэрнүүд ... бага зэргэ саһан орожо ... байха юм. Ороһон энэ ... үнишье болонгүй хайлаж... һэниинь һонирхомоор ха.

Республика дотор ороһ... хэмжэжэ үзэхэдэ, оройдоо ... сантиметр болоно. Горячи... хондо жэл бүхэндэ ехээр ... саһан үнгэрһэн энэ үе ... сантиметр болоһон байна.

И. ...

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУД...

Манай адрес, телефонууд

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 26. ...
ФОНЫ РЕДАКЦИИ: редактора — 46-32, зам. редактора— ... ответ. секретаря — 27-37, отделов: партийной жизни и пропа... — 24-74, сельского хозяйства и советского строительства— ... промышленности, транспорта, информации — 35-14, куль... литературы и искусства — 34-05, писем и рабселькоров— ... отдел переводов и корректорская — 35-95, бухгалтерия— ... Для междугородных переговоров — 16.

Гор. Улан-Удэ, типография Министерства куль... Бурятской АССР.

Н00622. Зак. № 5772.

БУРЯАД ҮНЭН

4-дэхи нюур

1962 оной декабрийн 2.